DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA ROLNICTWA I DÓBR PAŃSTWOWYCH

Rzeczypospolitej Polskiej.

WARSZAWA. № 12. 31 Maja 1921 r.

TREŚĆ:

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych

z dnia 16 marca 1921 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Aprowizacji w przedmiocie uposażenia kierowników (czek) i nauczycieli (ek) publicznych ludowych szkół rolniczych oraz ustanowienia opłat uczniów i uczenic publicznych ludowych szkół rolniczych za koszty utrzymania w internatach szkolnych.

Na zasadzie art. 20 ustawy z dn. 9 lipca 1920 r. o ludowych szkołach rolniczych (Dz. Ust. z r. 1920 № 62 poz. 398) i w wykonaniu punktu 3 art. 6 oraz art 10 tejże ustawy, zarządza się co następuje:

§ 1. Kierownicy (czki) i nauczyciele (ki) publicznych ludowych szkół rolniczych pobierać będą uposażenie z funduszów państwowych, według norm, przepisanych dla dyrektorów i nauczycieli państwowych seminarjów nauczycielskich w ustawie z dn. 13 lipca 1920 r. o uposażeniu nauczycieli i dyrektorów państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i preparand oraz wizytatorów szkół (Dz. Ust. z r. 1920 № 65 poz. 433), i w rozporządzeniu Prezydenta Ministrów, Ministra Skarbu, Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i Ministra b Dzielnicy Pruskiej z dn. 25 października 1920 r. w celu wykonania ustawy z dn. 13 lipca 1920 r. o uposażeniu nauczycieli i dyrektorów państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i preparand oraz wizytatorów (Dz. Ust. z r. 1920 № 103 poz. 688) — z tą zmianą, że art. 4 wyżej wymienionej ustawy nie ma zastosowania do kierowników (czek) i nauczycieli (ek) publicznych ludowych szkół rolniczych.

§ 2. Powiatowe związki komunalne i izby rolnicze, jako właściciele publicznych ludowych szkół rolniczych, otrzymywać będą kwoty, potrzebne na opłacenie wynagrodzenia służbowego kierowników (czek) i nauczycieli (ek) tych szkół, w ratach kwartalnych z góry, z właściwych kas skarbowych na podstawie asygnat Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Płace zasadnicze, dodatki drożyźniane, dodatki za trzechlecia i za studja wyższe wypłacane być mają kierownikom (czkom) i nauczycielom (kom) w ratach miesięcznych z góry, wszelkie zaś inne ewentualne dodatki pieniężne w ratach kwartalnych z dołu.

W tym celu winni właściciele szkół przedstawiać do Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, najdalej z końcem drugiego miesiąca każdego kwartału, listy płacy kierowników (czek) i nauczycieli (ek) na przeciąg następnego kwartału, oraz obliczenia należnych im ewentualnie dodatków pieniężnych za dwa pierwsze miesiące bieżącego kwartału i za trzeci miesiąc ubiegłego kwartału. zaświadczone przez właściwe Urzędy Wojewódzkie, Ministerstwo zaś Rolnictwa i Dóbr Państwowych, po sprawdzeniu tych list, zarządzi wypłatę należności.

§ 3. Oprócz uposażenia pieniężnego otrzymują kierownicy (czki) i nauczyciele (lki) od właścicieli szkół następujące dodatki w naturze:

1) mieszkanie, w rozmiarach: dla samotnych 1 pokój, dla posiadających rodzinę i prowadzących z nią wspólne gospodarstwo domowe, conajmniej — 2 pokoje i kuchnię;
2) opał, w ilości: na kuchnię 2000 kg. węgla, lub 4000 kg. drzewa, na piec pojedyńczy 1000 kg. węgla, lub 2000 kg. drzewa, na piec podwójny 1500 kg. węgla, lub 3000 kg. drzewa;

3) światło: oświetlenie elektryczne, lub naftę w ilości po 30 klg. na pokój lub kuchnię;
4) zboże, w ilościach: pszenicy 150 kg., żyta 300 kg. i jęczmienia 50 kg.;
5) inne produkty żywnościowe: grochu, lub fasoli, lub kaszy gryczanej lub jaglanej 50 kg., ziemniaków 900 kg., mleka dziennie 1 litr i na każde dziecko 1 litr.

Wszystkie, wymienione w punktach 2—5 ilości artykułów obliczone są w stosunku rocznym i ustalone na rok szkolny 1920/21; artykuły te dostarczane być mają w ratach, jakie oznaczy umowa między zainteresowanymi; lub w braku takiej umowy w ratach kwartalnych z góry.

Kierownicy (czki) i nauczyciele (ki), którzy nie prowadzą własnego gospodarstwa domowego, otrzymywać będą zamiast dodatków, wymienionych w punktach 2—5, całkowite utrzymanie bezpłatnie.

§ 4. Uczniowie i uczenice publicznych ludowych szkół rolniczych płacić będą w roku szkolnym 1920/21 na pokrycie kosztów mieszkania i całkowitego utrzymania w internatach szkolnych 3850 mk. gotówką oraz dostarczą następujących produktów żywnościowych w naturze: żyta 200 kg., pszenicy 50 kg., jęczmienia, gryki, lub prosa 100 kg. i tłuszczów 18 kg.

Opłaty powyższe wniesione być mają w dwóch ratach, z których pierwsza płatną jest z przyjęciem ucznia lub uczenicy do szkoły, druga w połowie roku szkolnego.

W poszczególnych wypadkach kierownik (czka) szkoły może zamienić wyżej wymienioną opłatę w naturze na opłatę w gotówce, której wysokość należy obliczyć według miejscowych cen rynkowych.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński
Minister Skarbu:
Steczkowski
Minister Spraw Wewnętrznych:
L. Skulski
Minister Aprowizacji:
Grodziecki

(Dziennik Ustaw № 38 z dn. 7.V. 1921 r. poz. 229).

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 14 marca 1921 roku

do ustawy z dnia 3 grudnia 1920 roku o tymczasowej organizacji władz administracyjnych drugiej instancji (województw) na obszarze b. Królestwa Galicji i Lodomerji z W. Ks. Krakowskiem oraz na wchodzących w skład Rzeczypospolitej Polskiej obszarach Spisza i Orawy (Dz. Ust. R. P. z 1920 r. № 117 poz. 768).

Na zasadzie art. 2 i 4 ustawy z dnia 3 grudnia 1920 r. (Dz. Ust. № 117, poz. 768) nie naruszając prawa, zastrzeżonego w art. 4. Ministrowi Spraw Wewnętrznych zarządza się co następuje:

Stanowisko wojewody i jego stosunek służbowy.

§ 1. Wojewoda jest na obszarze województwa przedstawicielem Rządu i dzierży z jego ramienia władzą państwową. Wojewoda sprawuje zarząd województwa przy pomocy państwowych urzędów i organów sobie podległych oraz magistratów miast o własnych statutach i jest za ten zarząd wobec Rządu odpowiedzialny.

§ 2. Wojewodę mianuje, przenosi i uwalnia Naczelnik Państwa na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych, uchwalony przez Radę Ministrów.

§ 3. Wojewoda podlega pod względem osobowym Ministrowi Spraw Wewnętrznych, służbowo zaś ministrom, właściwym dla danego działu administracji państwowej.

§ 4. Jeżeli z powodu czasowej przeszkody wojewoda nie może pełnić obowiązków służbowych, zastępuje go naczelnik jednego z wydziałów administracyjno-prawnych z etatu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, któremu wojewoda zastępstwo poruczy. Na następcę przechodzą w okresie zastępstwa wszelkie prawa i obowiązki wojewody.

Zakres działania wojewody.

§ 5. Do zakresu działania wojewody należą na obszarze województwa wszelkie sprawy administracji państwowej, z wyjątkiem spraw, przekazanych organom administracji wojskowej, sądowej, skarbowej, szkolnej, kolejowej i pocztowo-telegraficznej oraz urzędom ziemskim (§ 19).

W powyższym zakresie działania jest wojewoda odpowiedzialnym wykonawcą zleceń poszczególnych ministrów tudzież organem zarządzającym, orzekającym, rozstrzygającym lub wnioskującym.

§ 6. Na mocy ustaw i rozporządzeń ministerjalnych wojewoda może w zakresie swej kompetencji wydawać rozporządzenia. Rozporządzenia te mogą zawierać sankcję karną do wysokości, przewidzianej w obowiązujących w tej mierze przepisach. Aby rozporządzenia takie miały moc obowiązującą powinny być ogłoszone w Dzienniku Wojewódzkim, zawierać nagłówek „Rozporządzenie", powoływać się na ustawę lub rozporządzenie, na mocy których zostały wydane oraz wskazywać termin, od którego po ogłoszeniu obowiązywać zaczynają.

W wykonaniu przepisów ustawowych, tudzież rozporządzeń, rozstrzygnień, decyzji i t. p. wydaje wojewoda zarządzenia. Dla zabezpieczenia ich wykonalności mogą zarządzenia te przewidywać dopuszczalne ustawowe środki przymusowe.

§ 7. Wojewoda zabezpiecza spokój i bezpieczeństwo publiczne w powierzonem mu województwie. Wojewoda decyduje o użyciu oddziału policji jednego powiatu w granicach drugiego i o przesunięciu rezerw w granicach województwa. Wojewoda może zażądać pomocy wojska w wypadkach, przewidzianych przez obowiązujące przepisy.

Do zakresu działania wojewody w dziale administracji ogólnej (politycznej) należą w szczególności:

1) sprawy teatrów, kinematografów i wszelkiego rodzaju widowisk i produkcji;
2) nadzór nad prasą;
3) nadzór nad wykonywaniem przepisów paszportowych, policyjnych przepisów, dotyczących ruchu ludności i obcych podanych oraz

nad wykonywaniem ustaw o zgromadzeniach, stowarzyszeniach i innych związkach. W zakresie tych ostatnich spraw na zasadzie art. 7 ustawy z dnia 2 sierpnia 1919 r. (Dz. Praw № 65 poz. 395) przekazuje się wojewodzie zastrzeżone dotąd Ministrowi Spraw Wewnętrznych w § 10 austr. ustawy z dnia 15 listopada 1867 r. (Dz. ustaw p. № 134) uprawnienia w stosunku do stowarzyszeń, których zakres działania rozciąga się na 2 lub więcej województw, jakoteż co do związków stowarzyszeń, które mają swe siedziby w różnych województwach na obszarze Rzeczypospolitej, z tem zastrzeżeniem, że oddziały bądź filje stowarzyszeń, powstające w innych dzielnicach powinny przed rozpoczęciem swej działalności uczynić zadość przepisom o stowarzyszeniach, obowiązujących w tych dzielnicach;

4) nadzorowanie działalności akcyjnych spółek przemysłowo-handlowych, zezwalanie na zakładanie kas oszczędności, opartych na statucie wzorowym, względnie przedkładanie wniosków o zezwolenia na zmianę statutów lub na zakładanie takich kas oszczędności, które mają powstać na zasadzie odmiennego statutu, nadzór nad działalnością kas oszczędności, z wyjątkiem galicyjskiej kasy oszczędności, badanie zamknięć rachunkowych i bilansów;
5) sprawy obywatelstwa, sprawy małżeńskie wszystkich wyznań, dodatkowe immatrykulacje i sprostowania metryk wszystkich wyznań współdziałanie w sprawach, tyczących się granic Państwa i wynikających ze stosunku do obcych Państw oraz w sprawach granic powiatów administracyjnych i sądowych, jako też współdziałanie w konskrypcjach i statystyce ruchu ludności;
6) orzecznictwo w sprawach wywłaszczeniowych;
7) sprawy mieszkaniowe; udzielanie zezwoleń na składki publiczne i loterje fantowe, sprawy dotyczące agencji publicznych i prywatnych, sprawy materjałów wybuchowych, patentu o broni, akcja zapomogowa, legalizacja metryk i innych dokumentów publicznych;
8) w sprawach kolejowych, do czasu ujednostajnienia odnośnego ustawodawstwa polskiego, uprawnienia przyznane namiestnictwu w obowiązujących ustawach, względnie rozporządzeniach.

§ 8. W sprawach wojskowych należy do zakresu działania wojewody:

1) współdziałanie z władzami wojskowemi w przygotowaniu i przeprowadzeniu poboru wojskowego, w szczególności ogłoszenia rozporządzenia o zarządzeniu poboru wojskowego, przeprowadzenia czynności przygotowawczych, czuwanie nad przeprowadzeniem poboru i przedkładanie Ministrowi Spraw Wewnętrznych sprawozdań o jego wyniku, tudzież delegowanie przedstawiciela urzędu wojewódzkiego do stałej komisji przy dowództwie okręgu generalnego; przedkładanie wniosków o uwolnienie od służby wojskowej ze względów publicznych, wydawanie orzeczeń, wywłaszczających na rzecz wojska, załatwianie rekursów kwaterunkowych oraz w sprawach szkód rolnych, spowodowanych ćwiczeniami przez wojsko, wreszcie za zgodą władzy wojskowej drugiej instancji wydawanie zarządzeń w sprawach rejonów fortecznych i sprawy podwodowe;
2) współdziałanie z władzami wojskowemi w sprawach, dotyczących przygotowania i przyprowadzenia mobilizacji i demobilizacji osobowej i rzeczowej;

3) przedkładanie Ministrowi Spraw Wewnętrznych wniosków, co do osoby wyznaczyć się mającego przez niego przedstawiciela w okręgowych komisjach rekwizycyjnych;
4) nadzór nad urzędowaniem starostw i magistratów miast z własnym statutem w przedmiocie wykonania ustaw o rzeczowych i osobistych świadczeniach wojennych.

Nadto wojewoda, względnie delegowany przezeń urzędnik z wykształceniem administracyjno-prawnem, jest przedstawicielem powiatowej i wojewódzkiej komisji dla zasiłków wojennych w obrębie województwa.

§ 9. W dziedzinie samorządu należą do zakresu działania wojewody wszystkie sprawy, które w myśl obowiązujących przepisów należą obecnie do namiestnictwa, namiestnika i generalnego delegata rządu, a w szczególności:

1) wykonywanie nadzoru nad samorządem gmin i powiatów w tym kierunku, aby nie przekraczały swego zakresu działania i nie działały wbrew ustawom;
2) współdziałanie w sprawach łączenia gmin i zmiany ich granic;
3) współdziałanie z Tymczasowym Wydziałem Samorządowym w sprawach gospodarczych i finansowych, co do których według obowiązujących przepisów potrzebne było współdziałanie władzy administracyjnej drugiej instancji z Wydziałem Krajowym;
4) orzekanie w toku instancji w porozumieniu z Tymczasowym Wydziałem Samorządowym o zawieszeniu w urzędowaniu członków zwierzchności gminnej;
5) orzekanie w drodze dyscyplinarnej w porozumieniu z Tymczasowym Wydziałem Samorządowym o złożeniu z urzedu członków zwierzchności gminnej przy ewentualnem równoczesnem uznaniu ich za niezdolnych do piastowania tego urzędu na przeciąg czasu nie przekraczający lat trzech i orzekanie w wypadkach, przewidzianych przez ustawy, o usunięciu z urzędu funkcjonarjuszów gminnych, tudzież udzielanie pozwoleń na ponowne przyjęcie usuniętych w tej samej gminie;
6) wydawanie w toku instancji zakazu wykonania uchwał rad gminnych, względnie zarządzeń zwierzchności gminnych w sprawach własnego zakresu działania, które przekraczają zakres działania rad, względnie zwierzchności i sprzeciwiają się ustawom;
7) rozstrzyganie w toku instancji w porozumieniu z Tymczasowym Wydziałem Samorządowym zażaleń przeciw rozporządzeniom zwierzchności gminnych, naruszającym lub mylnie stosującym ustawy oraz rekursów przeciw takimże uchwałom reprezentacyj powiatowych;
8) rozstrzyganie w porozumieniu z Tymczasowym Wydziałem Samorządowym spraw, dotyczących zawieszania uchwał rad i wydziałów powiatowych;
9) rozstrzyganie w porozumieniu z Tymczasowym Wydziałem Samorządowym zażaleń przeciw zarządzeniom przewodniczącego rady powiatowej, wykluczającym od obrad sprawy, nie należące do zakresu czynności rady;
10) rozwiązywanie reprezentacyj gminnych;
11) rozstrzyganie w administracyjnym toku prawnym spraw, dotyczących czynności przygotowawczych do wyborów gminnych;
12) rozstrzyganie protestów przeciw wyborom gminnym;

13) załatwianie w porozumieniu z Tymczasowym Wydziałem Samorządowym spraw wyborów do rad powiatowych;
14) zaprzysięganie prezesów rad powiatowych i ich zastępców;
15) rozwiązywanie rad powiatowych.

§ 10. W sprawach wyznaniowych należy do zakresu działania wojewody zapewnienie Kościołowi katolickiemu oraz innym przez Państwo uznanym wyznaniom i związkom religijnym prawnej opieki, a ponadto wykonywanie w stosunku do nich nadzoru, względnie praw, przysługujących Państwu na zasadzie obowiązujących przepisów.

W szczególności należy do zakresu działania wojewody:

1) wykonywanie przepisów o uregulowaniu zewnętrznych stosunków prawnych Kościoła katolickiego;
2) uzupełnianie z funduszu religijnego, względnie z jego dotacji państwowej, kongruy katolickich dusz pasterzy samoistnych i kapłanów pomocniczych, tudzież dygnitarzy i kanoników przy kapitułach, a także udzielanie dotacji arcybiskupom i biskupom oraz kancelarji konsystorjalnej i personelowi;
3) wyznaczanie pogłównego dla klasztorów jałmużniczych w myśl istniejących przepisów;
4) udzielanie dotacji na utrzymanie seminajów duchownych katolickich, tudzież djecezjalnych teologicznych zakładów naukowych, utrzymanie i budowa budynków seminarjalnych i budynków, stanowiących własność funduszu religijnego;
5) udzielanie remuneracji dziekanom i duchowieństwu, pełniącym obowiązki w zakładach karnych i więzieniach sądowych;
6) przyznawanie zaopatrzenia wdowom i sierotom po grecko-katolickich dusz pasterzach;
7) sprawy wykupna mesznego;
8) sprawy wymiaru datku do funduszu religijnego;
9) wykonywanie ustaw o konkurencji kościelnej;
10) udzielanie zezwoleń na zakładanie domów zakonnych, o ile to nie należy do kompetencji ministerjalnej;
11) wykonywanie przepisów o pozbywaniu i obciążaniu majątków kościołów i beneficjów katolickich tudzież zakładów duchownych;
12) układanie preliminarzy wydatków na potrzeby duchowieństwa katolickiego i ewangielickiego i sporządzanie zamknięć rachunkowych;
13) sprawy wyznaniowe akatolików i izraelitów;
14) sprawy zmiany wyznania i zmiany imion.

§ 11. W sprawach, wchodzących w zakres sztuki i kultury, należy do wojewody:

1) udzielanie pozwoleń, względnie wydawanie zakazów burzenia, niszczenia, przerabiania, odnawiania, rekonstruowania, zdobienia i uzupełniania zabytków nieruchomych, jakoteż zabezpieczanie stanu i całości wykopalisk i znalezisk;
2) sprawowanie czynności, związanych z wpisywaniem zabytków do inwentarza, jakoteż przedkładanie wniosków w sprawie wywłaszczania zabytków;
3) czuwanie nad stanem zabytków ruchomych i zapobieganie wywozowi ich z granic Państwa;
4) zatwierdzanie ze stanowiska artystycznego projektów pomników;

5) opieka nad muzeami i zbiorami sztuki oraz gromadzenie danych statystycznych w tych sprawach;
6) opieka nad sztuką ludową.

§ 12. W zakresie spraw zdrowia publicznego należą do wojewody w drugiej instancji wszystkie te sprawy, które w myśl art. 2 zasadniczej ustawy sanitarnej (Dz. Pr. z 1919 r. № 63 poz. 371) podlegają w najwyższej instancji kompetencji Ministerstwa Zdrowia Publicznego oraz orzecznictwo w pierwszej instancji w tych sprawach, które specjalnemi przepisami są wyłączone z pod kompetencji władzy administracyjnej pierwszej instancji.

§ 13. W sprawach aprowizacyjnych należy do wojewody:
1) ogólne kierownictwo aprowizacją w województwie i wykonywanie ustaw i przepisów aprowizacyjnych;
2) rozstrzyganie w drugiej instancji w przedmiocie zawieszania uchwał komisyj aprowizacyjnych, utworzonych przy starostwach, względnie magistratach miast o własnym statucie;
3) przedkładanie Ministrowi Aprowizacji wniosków o tworzenie w większych środowiskach ludności komisarjatów lub inspektoratów aprowizacyjnych.

§ 14. W dziedzinie ochrony pracy i opieki społecznej należy do wojewody:
1) wykonywanie ustaw i rozporządzeń w sprawie ubezpieczenia robotników od wypadków i ubezpieczenia pensyjnego oraz sprawy ubezpieczenia na wypadek choroby w granicach kompetencji, przyznanej odnośnemi przepisami władzom administracyjnym drugiej instancji;
2) państwowe pośrednictwo pracy;
3) opieka społeczna.

§ 15. W zakresie spraw rolnictwa i weterynarji należy do wojewody:
1) rozstrzyganie w drugiej instancji odwołań od orzeczeń i zarządzeń, wydanych przez władze administracyjne pierwszej instancji w sprawach rolniczych, łowieckich, rybackich, leśnych i weterynaryjnych;
2) nadzór i kontrola nad działalnością władz rolniczych, leśnych i weterynaryjnych oraz tych organów, pozostających poza służbą weterynarji państwowej, które pełnią funkcje, należące do zakresu działania weterynarji państwowej.
3) wszelkie sprawy rolnictwa, leśnictwa, z wyjątkiem spraw, należących do okręgowych zarządów lasów państwowych, rybactwa, dzikich spławów, łowiectwa, chowu zwierząt (z wyjątkiem spraw, należących do zarządu stadnin państwowych) i sprawy organizacji rolniczych, o ile wyszczególnione wyżej sprawy nie należą do zakresu działania innych władz w myśl obowiązujących przepisów;
4) sprawy wykupna i regulacji ciężarów gruntowych, o ile nie należą do zakresu działania urzędów ziemskich;
5) rozdział zasiłków ze Skarbu Państwa na cele, wyliczone w punkcie trzecim i kontrola nad prawidłowem ich zużytkowaniem; współdziałanie we wszelkich akcjach, podejmowanych przez instytucje społeczne w obrębie powyższych spraw;
6) państwowa służba weterynaryjna;
7) zestawianie i przedkładanie Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych wykazów statystycznych oraz perjodycznych sprawozdań w sprawach, wchodzących w zakres rolnictwa i weterynarji.

§ 16. W dziedzinie administracji przemysłowej należy do wojewody wykonywanie ustawy przemysłowej oraz ustaw i rozporządzeń, pozostających z nią w związku względnie na jej podstawie wydanych, dalej ustawy o handlu odnośnym i przepisów o sposobach zarobkowania do niego zbliżonych, tudzież o izbach handlowych i przemysłowych.

§ 17. W zakresie robót publicznych należą do zakresu działania wojewody wszystkie te sprawy, które przekazane zostały dyrekcjom okręgowym robót publicznych.

Ponadto należy do wojewody, przewidziane obowiązującemi ustawami i rozporządzeniami współdziałanie w sprawach budowy dróg wodnych i regulacji rzek żeglownych oraz w sprawach odbudowy kraju.

§ 18 W sprawach budżetowo-gospodarczych urzędu wojewódzkiego i podległych mu urzędów należy do wojewody:

1) układanie budżetu urzędu wojewódzkiego i podległych mu urzędów, przedstawianie ich właściwym ministerstwom do zatwierdzenia, stawianie wniosków o udzielenie kredytów dodatkowych, nadzór i kontrola nad ich realizowaniem, asygnowanie poborów służbowych i należytości wojewody i podległych mu funkcjonarjuszów; asygnowanie wszelkich innych należytości, wynikających z prowadzenia administracji województwa i podległych wojewodzie urzędów w granicach zatwierdzonego budżetu oraz przyznanych kredytów dodatkowych, prowadzenie ksiąg rachunkowych i zapisków oraz sporządzanie zamknięć rachunkowych i wykazów, wreszcie kontrola rachunkowa urzędów i kas, wykonujących czynności rachunkowe i kasowe na zarządzenie wojewody, względnie podległych mu władz;
2) zarząd i kontrola inwentarza urzędu wojewódzkiego i urzędów jemu podległych, zawieranie umów o najem lokali na pomieszczenie władz i urzędów oraz wszelkie inne sprawy gospodarcze urzędu wojewódzkiego i podległych mu urzędów.

§ 19. Poza sprawami, wymienionemi w poprzednich paragrafach, do zakresu działania wojewody należą te wszystkie sprawy, które z mocy ustaw i przepisów, obowiązujących obecnie na obszarze b. Królestwa Galicji i Lodomerji wraz z W. Ks. Krakowskiem należą do zakresu działania namiestnictwa, namiestnika i generalnego delegata rządu, a odnoszą się do terytorjum województwa oraz te wszystkie sprawy, które przez poszczególnych ministrów na zasadzie art. 7 ustawy z dnia 2 sierpnia 1919 r. (Dz. Pr. z 1919 r. № 65 poz 395) lub przez późniejsze ustawy i rozporządzenia są lub zostaną przekazane wojewodzie.

Wojewodzie krakowskiemu przysługuje co do przyłączonych do Rzeczypospolitej obszarów Spisza i Orawy uprawnienia, należące według ustaw węgierskich do kompetencji władz komitatowych, a mianowicie do wydziału municipium komitatowego, do nadżupana lub wice żupana.

Tok instancji i orzecznictwo wojewody.

§ 20. Postanowienia co do toku instancji w wypadkach odwołania od orzeczeń wojewody, co do terminu wnoszenia tych odwołań i co do władz, do których je wnosić należy, zawarte są w art. 6 ustawy z dnia 2 sierpnia 1919 r. (Dz. Pr. z r. 1919 № 65, poz. 395). Odwołaniu od nieostatecznych orzeczeń wojewody przysługuje moc wstrzymująca, o ile ustawa inaczej nie

stanowi, lub o ile w orzeczeniu lub decyzji nie zaznaczono, że ze względów dobra publicznego mocy wstrzymującej odwołaniu nie przyznaje się. Wszelkie obowiązujące obecnie na obszarze objętym niniejszem rozporządzeniem przepisy, normujące tok postępowania administracyjnego i administracyjno-karnego, pozostają w mocy, o ile nie są sprzeczne z postanowieniami niniejszego paragrafu.

Stosunek wojewody do podległych mu urzędów.

§ 21. Wojewoda jest zwierzchnikiem wszystkich na obszarze województwa istniejących państwowych urzędów i organów, utworzonych dla przekazanych mu w § 5 niniejszego rozporządzenia dziedzin administracji państwowej oraz urzędów i organów gminnych, o ile wykonują poruczony zakres działania. Z tego tytułu wykonuje wojewoda nadzór ogólny nad ich działalnością i czuwa nad tem, ażeby działalność ta była zgodną z obejmującemi przepisami i nie przekraczała zakresu działania wymienionych władz i organów.

Jako przedstawiciel Rządu nadaje wojewoda podległym mu urzędom i organom jednolity kierunek działania, zmierzający do zapewnienia pieczy państwowej wszystkim mieszkańcom powierzonego mu obszaru i do ogólnego rozwoju województwa.

§ 22. Wojewoda może z urzedu znieść lub zmienić wszystkie sprzeczne z obowiązującemi przepisami lub interesami dobra publicznego rozporządzenia, rozstrzygnięcia, decyzje, orzeczenia i zarządzenia władz, urzedów i organów jemu podległych, o ile przez to nie zostaną naruszone prawa osob trzecich legalnie nabyte.

§ 23. Wojewoda odbiera sprawozdania wszystkich podległych mu władz powiatowych o stanie powiatów i działalności wszystkich władz i organów i przedkłada je po zaopatrzeniu własnemi spostrzeżeniami i wnioskami właściwym ministrom.

Stosunek wojewody do funkcjonarjuszów państwowych na obszarze województwa.

§ 24. Funkcjonarjuszów urzędu wojewódzkiego tudzież urzędów państwowych, wojewodzie podległych, mianują do VII st. służb. włącznie właściwi ministrowie, poniżej VII st. mianuje wojewoda.

Starostów i kierowników starostw wyznacza Minister Spraw Wewnęrznych na wniosek wojewody.

Funkcjonarjusze urzędu wojewódzkiego oraz podległych mu władz administracyjnych pierwszej instancji winni posiadać wszystkie warunki, przepisane w rozdziale pierwszym części pierwszej austr. pragmatyki służbowej z dnia 25 stycznia 1914 r. (austr. Dz. u. p. № 15), o ile chodzi o urzędników, zaś w rozdziale pierwszym części drugiej tej pragmatyki, o ile chodzi o służbę, wreszcie w rozporządzeniu ministerjalnem z dnia 25 stycznia 1914 r. (austr. Dz. u. p. № 21), o ile chodzi o pomocniczy personel kancelaryjny. W wyjątkowych wypadkach w razie stwierdzonego braku kandydatów, posiadających przepisane wykształcenie, może wojewoda przedstawić właściwemu ministrowi wniosek o udzielenie kandydatowi dyspensy od wymaganego stopnia wykształcenia.

Karty osobowe funkcjonarjuszów, mianowanych przez wojewodę, winny być przesłane właściwemu ministrowi. Wojewoda zawiadamia również właściwych ministrów o wszelkich zmianach w stosunkach służbowych podległych mu funkcjonarjuszów.

§ 25. Przenoszenie funkcjonarjuszów z jednego województwa do drugiego zastrzega się właściwym ministrom.

§ 26. Stosownie do postanowień pragmatyki służbowej, względnie innych obowiązujących przepisów wojewoda wyznacza funkcjonarjuszom, przez siebie mianowanym, miejsce służbowe, przenosi ich w miarę potrzeby, uwzględniając przeznaczony na ten cel kredyt, tudzież uwalnia ze służby, asygnuje i zamyka im pobory, przenosi w stan stałego lub tymczasowego spoczynku i wymierza pobory emerytalne, przyznaje i asygnuje pozgonne, pensje wdowie, datki na wychowanie dzieci i datki sieroce.

§ 27. Wojewoda udziela funkcjonarjuszom podległych mu władz i urzędów państwowych przysługującego im z mocy obowiązujących przepisów corocznego urlopu dla wypoczynku. Urlopów dłuższych udziela właściwy minister na wniosek wojewody.

Niezależnie od tego przysługuje wojewodzie prawo udzielania w wypadkach ważnych i nagłych urlopów specjalnych, nie dłuższych jednak niż na przeciąg jednego miesiąca.

§ 28. Wojewoda wykonuje nad wszystkimi funkcjonarjuszami podległych mu władz i urzędów władzę dyscyplinarną na zasadzie przepisów pragmatyki służbowej. Przy urzędzie wojewódzkim będzie ustanowiona w myśl § 100 pragmatyki komisja dyscyplinarna pierwszej instancji.

W myśl § 15 pragmatyki tworzy się przy urzędzie wojewódzkim komisję kwalifikacyjną pierwszej instancji.

§ 29. Przepisy, tyczące się nominacji, przenoszenia, uwalniania ze służby, udzielania urlopów oraz przepisy o postępowaniu dyscyplinarnem nie odnoszą się do funkcjonarjuszów policji państwowej, których stosunki w tym względzie normuje ustawa z dnia 24 lipca 1919 r. (Dz. Praw z 1919 r. № 61, poz. 363).

§ 30. Przynajmniej raz do roku wojewoda zgromadza wszystkich starostów, naczelników wydziałów i kierowników oddziałów, celem omówienia organizacji i działalności władz i urzędów jemu podległych. Celem przygotowania materjałów i konkretnych wniosków dla tych zjazdów winni naczelnicy wydziałów i starostowie odbyć przed zjazdem konferencję z podległymi urzędnikami. Wyniki zjazdu przedstawią wojewodowie na corocznych zebraniach wojewodów w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, na które w tym celu będą zapraszani także reprezentanci interesowanych ministerstw.

Organizacja urzędu wojewódzkiego.

§ 31. Urząd wojewódzki składa się z wydziałów.

Zakres czynności poszczególnych wydziałów w granicach kompetencji wojewody jest następujący:

Wydziały: prezydjalny, administracyjny i samorządowy załatwiają sprawy z zakresu działania Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Do wydziału prezydjalnego należą nadto sprawy, pozostające w związku z funkcjami wojewody, jako przedstawiciela Rządu oraz wszystkie sprawy personalne urzędników urzędu wojewódzkiego i urzędów wojewodzie podległych. Spra-

wy personalne niższych funkcjonarjuszów załatwiać będzie wydział budżetowo-gospodarczy. Wydzlał administracyjny załatwia wszystkie sprawy administracyjno-prawne urzędu wojewódzkiego, należące do zakresu działania innych wydziałów oraz sprawy sztuki i kultury.

Sprawy personalne niższych funkcjonarjuszów technicznych załatwia dyrekcja okręgowa robót publicznych.

Wydział wyznaniowy załatwia sprawy z zakresu działania Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego (§ 10).

Wydział aprowizacyjny—sprawy z zakresu działania Ministerstwa Aprowizacji.

Wydział zdrowia publicznego (wojewódzki urząd zdrowia) — sprawy z zakresu działania Ministerstwa Zdrowia Publicznego.

Wydział rolnictwa i weterynarji — sprawy z zakresu działania Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Wydział przemysłowy — sprawy z zakresu działania Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Wydział pracy i opieki społecznej — sprawy z zakresu działania Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej (§ 14).

Wydział budżetowo gospodarczy załatwia sprawy budżetowe, rachunkowo-kasowe i finansowo-gospodarcze całego urzędu wojewódzkiego, z wyjątkiem okręgowej dyrekcji robót publicznych. Sprawy rachukowe, związane z orzeczeniami i zarządzeniami poszczególnych wydziałów, będą załatwiane przez funkcjonarjuszów wydziału budżetowo-gospodarczego pod kierownictwem i odpowiedzialnością naczelników właściwych wydziałów.

Okręgowa Dyrekcja robót publicznych załatwia sprawy, należące do zakresu działania tej dyrekcji. Wszystkie sprawy administracyjno-prawne z resortu Ministerstwa Robót Publicznych przekaże wojewoda jednemu z oddziałów wydziału administracyjnego.

§ 32. Wydziały dzielą się na oddziały.

Każdy wydział posiada własną kancelarję, jedynie ekspedytura i archiwum główne są wspólne.

§ 33. Poszczególne wydziały nie występują na zewnątrz jako organa samoistne, lecz wyłącznie z ramienia wojewody i w jego imieniu. Podobnie wszelkie pisma, wychodzące z urzędu wojewódzkiego oraz wszelkie asygnaty pienieżne podpisuje wojewoda, względnie urzędnicy przez niego upoważnieni.

§ 34. Wydziałami kierują naczelnicy, mianowani przez poszczególnych ministrów i pozostający z reguły na etacie tych ministerstw. Naczelnicy wydziałów: prezydjalnego, administracyjnego, samorządowego i budżetowo-gospodarczego pozostają na etacie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Dla załatwienia spraw, związanych z orzecznictwem administracyjno-prawnem przydziela wojewoda poszczególnym wydziałom potrzebną ilość urzędników polityczno-administracyjnych z wykształceniem administracyjno-prawnem. Wydatki osobowe tych urzędników obciążają etaty właściwych ministerstw (§ 35 ustęp ostatni). Dla załatwiania spraw fachowych poszczególnych resortów przydzielają interesowane ministerstwa do odnośnych wydziałów względnie oddziałów urzędników z własnego etatu.

Kierowników oddziałów wyznacza wojewoda na wniosek naczelników wydziałów.

§ 35. Etat województwa oznaczają właściwi ministrowie w porozumieniu z Ministrem Skarbu na wniosek wojewody. Minister Spraw Wewnętrznych przeprowadzi podział istniejących obecnie w b. Królestwie Galicji

i Lodomerji wraz z W. Ks. Krakowskiem etatów urzędników z wykształceniem administracyjno prawnem, rachunkowych i kancelaryjnych na 4 etaty wojewódzkie. To samo uczynią poszczególni ministrowie w stosunku do etatów funkcjonarjuszów ich resortów.

Naczelnicy wydziałów należą do VI, a najwyżej do V, kierownicy oddziałów do VII. a najwyżej do VI, Naczelnik kancelarji głównej do VIII, a najwyżej do VII—stopnia służbowego urzędników państwowych.

Wydatki osobowe i rzeczowe każdego wydziału, względnie oddziału będą obciążały etat właściwego ministerstwa Wydatki osobowe i rzeczowe wydziału budżetowo-gospodarczego, kancelarji głównej i archiwum ponosić będzie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

§ 36. Naczelnicy wydziałów ponoszą wobec wojewody odpowiedzialność za prawidłowy tok czynności wydziałów i są bezpośrednimi służbowymi zwierzchnikami dodanego im personelu. Sprawy personalne rozstrzyga wojewoda na podstawie wniosków, względnie opinji odnośnych naczelników wydziałów i załatwień, przygotowanych przez dyrektora robót publicznych odnośnie do personelu tej dyrekcji i organów jej podległych.

Wojewoda przekaże stosownie do instrukcji, wydanych przez poszczególnych ministrów w porozumieniu z Ministem Spraw Wewnętrznych, naczelnikom wydziałów resortowych ministerstw załatwianie spraw, opartych wyłącznie na zawodowej wiedzy, a potrzebnych do przeprowadzenia i wykonania przepisów ustawowych i rozporządzeń. Za treść tych załatwień ponosi odnośny naczelnik wydziału wyłączną odpowiedzialność.

§ 37. Poszczególni ministrowie mogą przeprowadzać przez swoich delegatów lustrację odnośnych wydziałów i oddziałów. Tak o rozpoczęciu lustracji, jak i jej wyniku delegat zawiadomi wojewodę.

§ 38. Urząd wojewódzki wydawać będzie Dziennik Wojewódzki.

Przepisy przejściowe.

§ 39. Z chwilą uruchomienia urzędów wojewódzkich ustają na obszarze, objętym niniejszem rozporządzeniem, w ramach zakresu działania wojewody, czynności wszystkich na rozporządzeniach oraz na państwowych ustawach austrjackich i węgierskich opartych władz i organów drugiej instancji, jako organów samoistnych, względnie podporządkowanych bezpośrednio władzom centralnym oraz tych organów pierwszej instancji, których agendy przejmą urzędy wojewódzkie.

W szczególności przechodzą na odnośne wydziały urzędów wojewódzkich, względnie zostają podporządkowane wojewodom:

w sprawach aprowizacyjnych czynności wydziału spraw aprowizacyjnych dla Małopolski we Lwowie i ekspozytury tegoż wydziału w Krakowie; inspektoraty aprowizacyjne dla miast Lwowa i Krakowa;

w sprawach zarządu rolnictwa i dóbr państwowych — inspektoraty pomocy rolnej we Lwowie i Krakowie;

w dziale pracy i opieki społecznej—delegat Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej w Krakowie;

w dziale robót publicznych—dyrekcje okręgowe robót publicznych;

w dziale administracji zdrowia publicznego — okręgowy urząd zdrowia we Lwowie i ekspozytura tego urzędu w Krakowie, państwowe szkoły położnych we Lwowie i Krakowie:

w dziale kultury i sztuki — konserwatorowie zabytków.

W sprawach przemysłowych wchodzą w skład odnośnych urzędów wojewódzkich, oddział małopolski sekcji odbudowy Ministerstwa Przemysłu i Handlu oraz inspektoraty kotłów parowych. Instruktorowie stowarzyszeń przemysłowych we Lwowie, Krakowie i Brodach zostają podporządkowani odnośnym wojewodom.

Niezależnie od tego wchodzą w skład urzędów wojewódzkich, względnie zostają uzależnione od wojewodów te wszystkie władze, urzędy, organa i zakłady, które obecnie podlegają namiestnictwu i namiestnikowi, względnie generalnemu delegatowi rządu.

Interesowani ministrowie, przeprowadzą w drodze rozporządzeń rozwiązanie i zlikwidowanie organów, które okażą się zbędne wskutek przejęcia ich funkcyj przez urzędy wojewódzkie; co do innych organów, wchodzących w skład urzędów wojewódzkich, względnie podporządkowanych wojewodom, przeprowadzą terytorjalne uzgodnienie ich zakresu działania z podziałem na okręgi wojewódzkie.

W sprawach sztuki i kultury odnośne organa mogą spełniać czynności urzędowe na obszarze dwóch lub więcej województw.

Organa poszczególnych resortów, których okręgi nie pokrywają się z okręgami wojewódzkiemi będą włączone do tego urzędu wojewódzkiego i podlegać będą pod względem personalnym i służbowym temu wojewodzie, w którego okręgu mają swoją siedzibę urzędową. O ile okręgi tych organów rozciągają się na 2 lub więcej województw, będą one pod względem służbowym podlegały wszystkim interesowanym wojewodom.

Rzeczowy i terytorjalny zakres inspektoratów aprowizacji robotniczej w Krakowie, Krośnie i Drohobyczu pozostaje narazie bez zmiany. Pod względem personalnym inspektoraty te podlegają temu wojewodzie, w którego okręgu mają swoją siedzibę. Sprawy fachowo aprowizacyjne załatwiają one pod bezpośrednim kierownictwem Ministerstwa Aprowizacji, obowiązane są jednak zdawać sprawę o nich interesowanym wojewodom.

Organizacje rolnicze, których terytorjum obejmuje dwa lub więcej województw, podlegają pod względem kontroli nad ich działalnością wszystkim interesowanym wojewodom, a co do spraw organizacyjnych i subwencyjnych Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

§ 40 Dotychczasowy rzeczowy i terytorjalny zakres działania krajowej komisji zasiłkowej we Lwowie pozostaje bez zmian, a uprawnienia namiestnictwa i namiestnika w tych sprawach przysługują wojewodzie lwowskiemu.

Wojewodzie lwowskiemu przekazuje się cały dotychczasowy zakres działania namiestnictwa w sprawach fundacyjnych.

Wojewoda lwowski będzie wykonywał uprawnienie namiestnictwa i namiestnika w stosunku do zakładu ubezpieczeń robotników od wypadków oraz powszechnego zakładu ubezpieczenia pensyjnego we Lwowie, nie naruszając określonego w § 14 punkt 1 zakresu działania poszczególnych wojewodów w sprawach ubezpieczeniowych.

Wreszcie porucza się wojewodzie lwowskiemu ostateczne zlikwidowanie agend namiestnictwa, jakie pozostaną do załatwienia po uruchomieniu urzędów wojewódzkich, w szczególności nadzór nad centralnym oddziałem rachunkowym i archiwum.

Uruchomienie województw.

§ 41. W myśl art. 3 ustawy z dnia 3 grudnia 1920 r. (Dz. U. № 117, poz. 768) termin uruchomienia poszczególnych województw oznaczy rozporządzenie Rady Ministrów. Z dniem, podanym w tem rozporządzeniu, utra-

cą moc obowiązującą wszelkie postanowienia o organizacji i zakresie działania władz administracyjnych drugiej instancji na obszarach tych województw, sprzeczne z powołaną na wstępie ustawą oraz postanowieniami niniejszego rozporządzenia.

Prezydent Ministrów:
Witos

Minister Spraw Wewnętrznych:
L. Skulski

(Dziennik Ustaw № 39 d. 19.V. 1921 r. poz. 234.)

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 21 marca 1921 roku

o organizacji władz administracyjnych drugiej instancji na ziemiach, przyłączonych do obszaru Rzeczypospolitej na podstawie umowy o preliminaryjnym pokoju i rozejmie, podpisanej w Rydze 12 października 1920 r.

Na zasadzie art. 9 ustawy z dnia 2 sierpnia 1919 r. o organizacji władz administracyjnych drugiej instacji (Dz. Pr. P. P. № 65 poz. 395) oraz art. 2 i 10 ustawy z dnia 4 lutego 1921 r. o unormowaniu stanu prawno-politycznego na ziemiach, przyłączonych do obszaru Rzeczypospolitej na podstawie umowy o preliminaryjnym pokoju i rozejmie, podpisanej w Rydze dnia 12 października 1920 r. (Dz. Ust. Rz. P. № 16 poz. 93), nie naruszając na przyszłość prawa, zastrzeżonego w artykule 9 pierwszej z powołanych ustaw Ministrowi Spraw Wewnętrznych, Rada Ministrów zarządza co następuje:

Stanowisko wojewody i jego stosunek służbowy.

§ 1. Na ziemiach wskazanych w art. 1 powołanej we wstępie ustawy z dnia 4 lutego 1921 r. wojewoda jest na obszarze województwa wyłącznym przedstawicielstwem Rządu i dzierży z jego ramienia władzę państwową.

Przy pomocy Rady wojewódzkiej tudzież urzędów i organów sobie podległych wojewoda sprawuje zarząd województwa, za który jest wobec Rządu odpowiedzialny.

§ 2. Wojewodę mianuje, przenosi i uwalnia Naczelnik Państwa na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych, uchwalony przez Radę Ministrów.

§ 3. Wojewoda podlega pod względem osobowym Ministrowi Spraw Wewnętrznych, zaś służbowo ministrom właściwym dla danego działu administracji państwowej.

§ 4. Jeżeli z powodu czasowej przeszkody wojewoda nie może pełnić obowiązków służbowych zastępuje go w nich ten z pomiędzy pozostających na etacie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych naczelników wydziału, któremu wojewoda zastępstwo poruczy.

Na zastępcę przechodzą w okresie zastępstwa wszelkie prawa i obowiązki wojewody.

Zakres działania wojewody.

§ 5. Do zakresu działania wojewody należą na obszarze województwa wszelkie sprawy administracji państwowej z wyjątkiem spraw, przekazanych organom admistracji sądowej, skarbowej, szkolnej, wojskowej, kolejowej i pocztowo-telegraficznej oraz spraw, zastrzeżonych urzędom ziemskim.

W powyższym zakresie działania jest wojewoda odpowiedzialnym wykonawcą zleceń poszczególnych ministrów tudzież organem zarządzającym, orzekającym, rozstrzygającym lub wnioskującym.

§ 6. Na mocy obowiązujących ustaw i rozporządzeń wojewoda może w zakresie swej kompetencji wydawać rozporządzenia. Rozporządzenia te mogą zawierać sankcję karną do wysokości, przewidzianej w ustawie lub rozporządzeniu, na zasadzie których zostały wydane. Aby rozporządzenia takie miały moc obowiązującą, powinny być ogłoszone w Dzienniku Wojewódzkim, zawierać nagłówek „Rozporządzenie", powoływać się na ustawę lub rozporządzenie, na mocy których zostały wydane, oraz wskazywać termin, od którego po ogłoszeniu obowiązywać zaczynają.

W wykonaniu przepisów ustawowych tudzież rozporządzeń, rozstrzygnięć, decyzji i t. p. wydaje wojewoda zarządzenia. Dla zabezpieczenia ich wykonalności mogą zarządzenia te przewidywać dopuszczalne ustawowo środki przymusowe.

§ 7. W zakresie ogólnego zarządu krajowego wojewoda zabezpiecza spokój i bezpieczeństwo publiczne w powierzonym mu województwie. Wojewoda decyduje o użyciu oddziałów policji jednego powiatu w granicach drugiego i o przesunięciu rezerw w granicach województwa. Wojewoda może zażądać pomocy wojska w wypadkach przewidzianych przez obowiązujące przepisy.

Wojewoda sprawuje zgodnie z obowiązującemi przepisami nadzór nad prasą, widowiskami, nad wykonywaniem paszportowych przepisów, przepisów o obcych poddanych i o ruchu ludności, jakoteż nadzór nad zgromadzeniami, stowarzyszeniami i związkami.

Do wojewody należą ponadto sprawy stowarzyszeń i związków, o ile ich działalność ogranicza się do obszaru województwa lub jego części, sprawy ochrony środków komunikacyjnych, wywłaszczenia i wydzierżawienia gruntów, niezbędnych dla urządzeń użyteczności publicznej, dostarczanie pomieszczeń dla urzędów i urzędników państwowych oraz wogóle sprawy, dotyczące administracji politycznej w zakresie obowiązujących dekretów, ustaw i rozporządzeń.

§ 8. W zakresie spraw wojskowych należy do wojewody współdziałanie z władzami wojskowemi we wszystkich tych sprawach, w których obowiązujące przepisy przewidują współudział cywilnych władz administracyjnych. Rozmiar i rodzaj tego współudziału określają odnośne przepisy.

§ 9. W sprawach wyznaniowych należy do wojewody zapewnienie Kościołowi katolickiemu oraz innym przez Państwo uznanym wyznaniom i związkom religijnym prawnej opieki, ponadto wykonywanie nad nimi nadzoru względnie praw, Państwu przysługujących na zasadzie obowiązujących przepisów.

§ 10. W zakresie spraw zdrowia publicznego należą do wojewody w drugiej instancji wszystkie te sprawy, które w myśl art. 2 zasadniczej ustawy sanitarnej z dnia 19 lipca 1919 r. (Dz. Pr. P. P. № 63 poz. 371) pod-

legają w najwyższej instancji kompetencji Ministerstwa Zdrowia Publicznego, a nadto orzecznictwo w pierwszej instancji w tych sprawach, które specjalnemi przepisami są wyłączone ż pod kompetencji starosty.

§ 11. W zakresie aprowizacji ludności należy do wojewody:
1) ogólne kierownictwo aprowizacją w województwie;
2) rozstrzyganie w drugiej instancji o zawieszonych przez starostę uchwałach Komisyj aprowizacyjnych, utworzonych przy ciałach samorządowych;
3) przedkładanie Ministrowi Aprowizacji wniosków o utworzenie w większych srodowiskach ludności komisarjatów lub inspektoratów aprowizacji.

§ 12. W dziedzinie pracy i opieki społecznej należą do wojewody:
1) sprawy, wchodzące w zakres działania państwowych urzędów pośrednictwa pracy;
2) sprawy, wchodzące w zakres działania Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej w dziedzinie opieki społecznej.

§ 13. W zakresie spraw rolnictwa, weterynarji i leśnictwa należą do wojewody:
1) rozstrzyganie w drugiej instancji odwołań od orzeczeń i zarządzeń, wydanych w pierwszej instancji przez starostwa w sprawach rolniczych i weterynaryjnych;
2) nadzór ogólny nad działalnością władz rolniczych i weterynaryjnych pierwszej instancji;
3) wszelkie sprawy, dotyczące zarządu rolnictwa i weterynarji, w szczególności sprawy produkcji roślinnej i zwierzęcej, meljoracji rolnych, przemysłu rolnego, pomocy rolnej, niższego szkolnictwa rolniczego oraz państwowej i samorządowej służby weterynaryjnej, o ile wychodzą poza zakres działalności władz administracyjnych pierwszej instancji, a nie są zastrzeżone kompetencji centralnych organów Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych;
4) podział zasiłków, udzielanych przez Skarb Państwa na cele rolnicze w granicach województwa i kontrola nad prawidłowem ich zużytkowaniem;
5) współdziałanie we wszelkich akcjach, podejmowanych przez instytucje społeczne, obejmujących swą działalnością więcej, niż jeden powiat, a mających na celu uruchomienie i odbudowę rolnictwa na obszarze województwa;
6) sprawy ochrony lasów;
7) ogólny nadzór policyjno-weterynaryjny i sanitarno-weterynaryjny na obszarze województwa oraz nadzór państwowy nad lecznictwem zwierząt;
8) sprawy pobierania podatku na cele weterynaryjne;
9) zestawianie i przedkładanie Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych wykazów statystycznych oraz perjodycznych sprawozdań w sprawach rolniczych, leśnych i weterynaryjnych.

§ 14. W dziedzinie administracji przemysłowej należy do wojewody:
1) rozstrzyganie w drugiej instancji odwołań przeciw orzeczeniom i zarządzeniom władz przemysłowych pierwszej instancji;
2) wydawanie w pierwszej instancji pozwoleń przemysłowo-policyjnych na urządzenie i uruchomienie zakładów przemysłowych, rozmieszczonych na obszarze dwóch lub więcej powiatów tego sa-

mego województwa oraz takich zakładów przemysłowych, co do których wydawanie takiego pozwolenia zostanie w drodze ustawy lub rozporządzenia zastrzeżone wojewodzie;

3) wydawanie w pierwszej instancji innych uprawnień przemysłowych w wypadkach, przewidzianych ustawami lub rozporządzeniami.

§ 15. W zakresie robót publicznych należą do wojewody wszystkie te sprawy, które w myśl ustawy z dnia 29 kwietnia 1919 r. o organizacji i zakresie działania Ministerstwa Robót Publicznych (Dz. Pr. P. P. № 39 z r. 1919 poz. 283) przekazane zostały dyrekcjom robót publicznych.

Ponadto należy do wojewody przewidziane obowiązującemi ustawami i rozporządzeniami współdziałanie w sprawach budowy dróg wodnych i regulacji rzek żeglownych oraz w sprawach odbudowy kraju.

§ 16. W sprawach budżetowo-gospodarczych urzędu wojewódzkiego i podległych mu urzędów należy do wojewody:

1) układanie budżetu urzędu wojewódzkiego i podległych urzędów, przedstawianie ich właściwym ministerstwom do zatwierdzenia, stawianie wniosków o udzielanie kredytów dodatkowych, nadzór i kontrola nad ich zrealizowaniem, asygnowanie poborów służbowych i należytości wojewody i podległych mu funkcjonarjuszów, asygnowanie wszelkich innych należytości, wynikających z prowadzenia administracji województwa i podległych wojewodzie urzędów w granicach zatwierdzonego budżetu oraz przyznanych kredytów dodatkowych, prowadzenie ksiąg rachunkowych i zapisków oraz sporządzanie zamknięć rachunkowych i wykazów, wreszcie kontrola racnunkowa urzędów i kas, wykonujących czynności rachunkowe i kasowe na zarządzenie wojewody, względnie podległych mu władz;

2) zarząd i kontrola inwentarza urzędu wojewódzkiego i urzędów jemu podległych, zawieranie umów o najem lokali na pomieszczenie władz i urzędów oraz wszelkie inne sprawy gospodarcze urzędu wojewódzkiego i podległych mu urzędów.

§ 17. W dziedzinie samorządu należą do zakresu działania wojewody wszystkie te sprawy, które według ustaw i rozporządzeń b. Zarządu Cywilnego Ziem Wschodnich i b. Zarządu Cywilnego Ziem Wołynia i Frontu Podolskiego, ogłoszonych w Dziennikach urzędowych tych Zarządów, a obowiązujących w chwili wejścia w życie cytowanej ustawy z dnia 4 lutego 1921 r. (Dz. Ust. R. P. № 16 z r. 1921 poz. 93) należały do zakresu działania komisarza okręgowego, względnie naczelnika okręgu.

§ 18. Oprócz spraw, wyszczególnionych w paragrafach 7 do 17, należeć będą do kompetencji wojewody, wszystkie te sprawy, które przez poszczególnych ministrów na zasadzie art. 7 ustawy z dnia 2 sierpnia 1919 r. o organizacji władz administracyjnych drugiej instancji (Dz. Pr. P. P. z r. 1919 № 65 poz. 395), względnie niniejszem rozporządzeniem lub przez późniejsze ustawy są lub będą przekazane wojewodom.

Tok instancji i orzecznictwo wojewody.

§ 19. W określonym w powyższych paragrafach zakresie działania orzeka wojewoda w pierwszej instancji w tych wypadkach, gdy ustawy lub rozporządzenia wyraźnie to przewidują. Przeprowadzenie jednakże potrzebnych do wydania orzeczenia dochodzeń może wojewoda przekazać władzom

powiatowym, działającym wtedy w jego imieniu, zastrzegając równocześnie dla siebie wydanie samego orzeczenia.

W drugiej instancji rozstrzyga wojewoda sprawy, w których w pierwszej instancji orzekały władze powiatowe lub magistraty miast wydzielonych.

W trzeciej instancji rozstrzyga wojewoda w tych sprawach z zakresu samorządu, w których w pierwszej instancji orzekały magistraty miast niewydzielonych. Rozstrzygnięcia wojewody w trzeciej instancji są ostateczne, co w rozstrzygnięciu uwidocznione być winno.

§ 20. Przeciw nieostatecznym orzeczeniom i rozstrzygnięciom wojewody służy odwołanie do właściwego ministerstwa w terminie 14-dniowym od dnia ogłoszenia lub doręczenia, jeżeli właściwa ustawa nie stanowi inaczej.

Odwołaniu przysługuje moc wstrzymująca, o ile ustawa inaczej nie stanowi lub o ile w orzeczeniu lub decyzji równocześnie nie zaznaczono, że ze względów dobra publicznego tej mocy wstrzymującej odwołaniu nie przyznaje się.

Stosunek wojewody do podległych mu urzędów.

§ 21. Wojewoda jest zwierzchnikiem wszystkich na obszarze województwa istniejących, a dla przekazanych wojewodzie w § 5 dziedzin administracji państwowej utworzonych urzędów i organów, zarówno państwowych jak i samorządowych. Z tego też tytułu wykonuje wojewoda nadzór ogólny nad ich działalnością i czuwa nad tem, by działalność ta była zgodną z obowiązującemi przepisami i nie przekraczała zakresu działania wymienionych władz i organów.

Jako przedstawiciel Rządu nadaje wojewoda podległym mu urzędom i organom jednolity kierunek działania, dążący do zapewnienia pieczy państwowej wszystkim mieszkańcom powierzonego sobie obszaru i zmierzający do ogólnego rozwoju województwa.

§ 22. Wojewoda może z urzędu znieść lub zmienić wszystkie sprzeczne z obowiązującemi przepisami lub z interesami dobra powszechnego rozporządzenia, rozstrzygnięcia, decyzje, orzeczenia, zarządzenia i t. d. władz, urzędów i organów mu podległych, o ile przez to nie zostaną naruszone prawa osób trzecich legalnie nabyte.

§ 23. Wojewoda odbiera sprawozdania wład powiatowych o stanie powiatu i działalności wszystkich władz i organów i przekłada je po zaopatrzeniu ich własnemi spostrzeżeniami i wnioskami właściwym ministrom.

Stosunek wojewody do funkcjonarjuszów państwowych na obszarze województwa.

§ 24. Funkcjonarjuszów urzędu wojewódzkiego tudzież urzędów państwowych wojewodzie podległych mianują do VII stopnia służbowego włącznie właściwi ministrowie, poniżej VII stopnia służbowego mianuje ich wojewoda. Funkcjonarjusze ci winni odpowiadać wymaganiom, ustalonym w tymczasowych przepisach służbowych reskryptem Rady Regencyjnej z dnia 11 czerwca 1918 r. (Dz. Pr. Kr. P. z r. 1918 № 6 poz. 13); ponadto winni wykazać się specjalnemi kwalifikacjami, wymaganemi dla danej gałęzi służby. Urzędnicy referendarscy (samodzielni referenci i ich pomocnicy), winni wykazać się zupełnem wykształceniem akademickiem, stwierdzonem

złożeniem wszystkich przepisanych egzaminów. W wypadkach wyjątkowych ze względu na zapotrzebowanie urzędników może wojewoda przedstawić właściwemu ministrowi wniosek na udzielenie kandydatowi dyspensy od wymaganego stopnia wykształcenia.

Karty osobowe funkcjonarjuszy, mianowanych przez wojewodę, winny być przesłane właściwemu ministrowi. Wojewoda zawiadamia również właściwych ministrów o wszelkich zmianach w stosunkach osobistych i służbowych podległych mu funkcjonarjuszów.

§ 25. Przenoszenie funkcjonarjuszów z jednego województwa do drugiego zastrzega się właściwym ministrom.

§ 26. Funkcjonarjuszom przez siebie mianowanym wyznacza wojewoda miejsce służbowe, przenosi ich w miarę potrzeby, uwzględniając przeznaczony na ten cel kredyt, tudzież uwalnia ze służby na własne żądanie, względnie w wypadkach, przewidzianych w art. 42 tymczasowych przepisów służbowych dla urzędników państwowych (Dz. Pr. Kr. P. z r. 1918 № 6, poz. 13).

§ 27. Wojewoda udziela funkcjonarjuszom podległych mu władz i urzędów przysługującego im w myśl art. 28 tymczasowych przepisów służbowych dla urzędników państwowych corocznego urlopu dla wypoczynku a mianowicie 6 tygodniowego dla funkcjonarjuszów do V stopnia służbowego włącznie, zaś 4-tygodniowego od VI stopnia służbowego włącznie do XII. Urlopów dłuższych udzielić może właściwe ministerstwo na wniosek wojewody.

Niezależnie od powyższego przysługuje wojewodzie prawo udzielania w wypadkach ważnych i nagłych urlopów specjalnych, nie dłuższych jednak niż na przeciąg jednego miesiąca.

§ 28. Wojewoda wykonuje nad wszystkiemi funkcjonarjuszami podległych mu władz i urzędów władzę dyscyplinarną na zasadzie obowiązujących przepisów (tymczasowe przepisy służbowe dla urzędników państwowych Dz. Pr. Kr. P. z r. 1918 № 6 poz. 13).

W myśl art. 36 tymczasowych przepisów służbowych ustanowiona będzie przy urzędzie wojewódzkim komisja dyscyplinarna pierwszej instancji. Z czterech asesorów, przewidzianych w art. 37 wymienionych przepisów, przynajmniej 1 musi należeć do etatu tego samego ministerstwa, co obwiniony.

§ 29 Przepisy, tyczące się nominacji, przenoszenia, uwolnienia ze służby, udzielania urlopów oraz przepisy o postępowaniu dyscyplinarnem, nie odnoszą się do funkcjonarjuszów policji państwowej; stosunki ich w powyższych kierunkach normują postanowienia ustawy z dnia 24 lipca 1919 r. (Dz. Pr. P. P. z r. 1919 № 61 poz. 363).

§ 30 Przynajmniej raz na rok wojewoda zgromadza wszystkich starostów, naczelników wydziałów i kierowników oddziałów celem omówienia organizacji, jakoteż działalności władz i urzędów, wojewodzie podległych.

Celem przygotowania materjału i konkretnych wniosków dla tych zjazdów winni naczelnicy wydziałów i starostowie odbyć z podległymi sobie urzędnikami przed zjazdem konferencję.

Wyniki zjazdu winien wojewoda przedstawić na corocznych zebraniach wojewodów w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, na które w tym celu zapraszani będą także reprezentanci interesowanych ministerstw.

Rada Wojewódzka.

§ 31. Przepisy w przedmiocie organizacji Rad Wojewódzkich wydane będą w drodze osobnego rozporządzenia.

Organizacja Urzędu Wojewódzkiego.

§ 32. Urząd wojewódzki składa się z wydziałów. Zakres czynności poszczególnych wydziałów w granicach kompetencji wojewody jest następujący:

Wydziały: prezydjalny, administracyjny i samorzadowy załatwiają sprawy z zakresu działania Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Do wydziału prezydjalnego należą nadto sprawy, pozostające w związku z funkcjami wojewody, jako przedstawiciela Rządu, oraz wszystkie sprawy personalne urzędników urzędu wojewódzkiego i urzędów wojewodzie podległych. Sprawy personalne niższych funkcjonarjuszów załatwiać będzie wydział budżetowo-gospodarczy.

Wydział Administracyjny, względnie prezydjalny załatwiają wszystkie sprawy administracyjno-prawne urzędu wojewódzkiego, nie należące do zakresu działania innych wydziałów oraz sprawy wyznaniowe, tudzież dotyczące Sztuki i Kultury. Sprawy personalne niższych funkcjonarjuszów technicznych załatwia dyrekcja okręgowa robót publicznych.

Wydział aprowizacyjny załatwia sprawy z zakresu działania Ministerstwa Aprowizacji.

Wydział zdrowia publicznego (wojewódzki urząd zdrowia) — sprawy z zakresu działania Ministerstwa Zdrowia Publicznego.

Wydział rolnictwa i weterynarji — sprawy z zakresu działania Ministerstwa Rolnictwa i Dobr Państwowych.

Wydział przemysłowy—sprawy z zakresu działania Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Wydział pracy i opieki społecznej — sprawy z zakresu działania Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

Wydział budżetowo gospodarczy załatwia sprawy budżetowe, rachunkowo-kasowe i finansowo-gospodarcze całego urzędu wojewódzkiego z wyjątkiem okręgowej dyrekcji robót publicznych. Sprawy rachunkowe, związane z orzeczeniami i zarządzeniami poszczególnych wydziałów, będą załatwiane przez funkcjonarjuszów wydziału budżetowo gospodarczego pod kierownictwem i odpowiedzialnością naczelników właściwych wydziałów.

Okręgowa dyrekcja robót publicznych załatwia sprawy, należące do zakresu działania tej dyrekcji. Wszystkie sprawy administracyjno-prawne z resortu Ministerstwa Robót Publicznych przekaże wojewoda jednemu z oddziałów wydziału administracyjnego.

Wydziały dzielą się na oddziały.

§ 33. Poszczególne wydziały nie występują na zewnątrz jako organa samoistne lecz wyłącznie z ramienia wojewody lub w jego imieniu. Podobnie wszelkie pisma wychodzące z urzędu wojewódzkiego, oraz wszelkie asygnaty pieniężne podpisuje wojewoda, względnie urzędnicy przez niego upoważnieni.

§ 34. Wydziałami kierują naczelnicy, mianowani przez poszczególnych ministrów i pozostający na etacie tych ministerstw. Naczelnicy wydziałów prezydjalnego, administracyjnego, samorządowego i budżetowo gospodarczego pozostają na etacie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Kierowników oddziałów wyznacza wojewoda na wniosek naczelników wydziałów.

Etat dla każdego wydziału oznacza właściwy minister w porozumieniu z Ministrem Skarbu na wniosek wojewody.

Każdy wydział posiada swoją kancelarję. Jedynie biuro podawcze, ekspedytura i archiwum główne będą wspólne.

Naczelnicy wydziałów należą do VI a najwyżej do V, kierownicy oddziałów do VII, a najwyżej do VI, naczelnik kancelarji głównej do VIII a najwyżej do VII stopnia służbowego urzędników państwowych.

Wydatki osobowe i rzeczowe każdego wydziału, względnie oddziału obciążać będą etat właściwego ministerstwa. Wydatki kancelarji głównej i archiwum ponosić będzie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

§ 35. Naczelnicy wydziałów ponoszą odpowiedzialność za prawidłowy tok czynności wydziałów i są bezpośrednimi służbowymi zwierzchnikami dodanego im personelu. Sprawy personalne załatwia wojewoda na podstawie wniosków, względnie opinji odnośnych naczelników wydziałów i załatwień, przygotowanych przez dyrektora robót publicznych odnośnie do personelu tej dyrekcji i organów jej podległych.

Wojewoda przekaże stosownie do instrukcji, wydanych przez poszczególnych ministrów w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych naczelnikom wydziałów resortowych ministerstw podpisywanie załatwień. opartych wyłącznie na zawodowej wiedzy, a potrzebnych do przeprowadzenia i wykonania przepisów ustawowych i rozporządzeń. Za treść tych załatwień ponosi odnośny naczelnik wydziału wyłączną odpowiedzialność.

§ 36. Poszczególni Ministrowie mogą przez swych delegatów przeprowadzać lustrację działalności urzędników z własnego etatu, wchodzących w skład urzędu wojewódzkiego. Tak o rozpoczęciu lustracji, jak i o jej wyniku zawiadomi delegat wojewodę.

§ 37. Urząd wojewódzki wydawać będzie Dziennik Wojewódzki.

§ 38. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia go w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Prezydent Ministrów:
Witos

Minister Spraw Wewnętrznych:
L. Skulski

(Dziennik Ustaw № 39 z dnia 19.V.1921 r., poz. 235).

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 30 marca 1921 roku

w przedmiocie zmiany postanowień artykułów 12, 27, 37 i 38 rozporządzenia wykonawczego Rady Ministrów z dnia 13 listopada 1919 r. do ustawy tymczasowej z dnia 2 sierpnia 1919 r. (Dz. Pr. P. P. № 65 poz. 395) o organizacji władz administracyjnych drugiej instancji (Dz. Ust. № 90 poz. 490).

Na zasadzie art. 9 ustawy z dnia 2 sierpnia 1919 r. „o organizacji władz administracyjnych drugiej instancji” (Dz. Praw z r. 1919 № 65 poz. 395)

nie naruszając na przyszłość prawa, zastrzeżonego w tym artykule Ministrowi Spraw Wewnętrznych, zarządza się co następuje:

§ 1. Art. 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 listopada 1919 r. (Dz. Ust. № 90 poz. 490) otrzymuje brzmienie następujące:

W dziedzinie pracy i opieki społecznej należą do wojewody:

1) sprawy wchodzące w zakres działania państwowych urzędów pośrednictwa pracy,
2) sprawy wchodzące w zakres Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej w dziedzinie opieki społecznej.

§ 2. Ustęp drugi art. 27, powołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów otrzymuje brzmienie następujące:

Niezależnie od powyższego przysługuje wojewodzie prawo udzielania w wypadkach ważnych i nagłych urlopów specjalnych, nie dłuższych jednak, niż na przeciąg jednego miesiąca, za uwiadomieniem o tem odnośnego ministra.

§ 3. Artykuły 37 i 38 powołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów otrzymują brzmienie następujące:

Art. 37: Urząd wojewódzki składa się z wydziałów; wydziały dzielą się na oddziały.

Zakres czynności poszczególnych wydziałów w granicach kompetencji wojewody jest następujący:

Wydziały: prezydjalny, administracyjny i samorządowy załatwiają sprawy z zakresu działania Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Do wydziału prezydjalnego należą nadto sprawy, pozostające w związku z funkcjami wojewody jako przedstawiciela Rządu oraz wszystkie sprawy personalne urzędników urzędu wojewódzkiego i urzędów wojewodzie podległych, natomiast sprawy personalne niższych funkcjonarjuszów załatwiać będzie wydział budżetowo-gospodarczy. Wydział administracyjny załatwia wszystkie sprawy administracyjno-prawne urzędu wojewódzkiego, nie należące do zakretu działania innych wydziałów.

Sprawy personalne funkcjonarjuszów urzędu wojewódzkiego i urzędów wojewodzie podległych rozstrzyga wojewoda na podstawie opinji, względnie wniosków odnośnych naczelników wydziałów oraz na podstawie załatwień, przygotowanych przez dyrektora robót publicznych odnośnie do personelu tej dyrekcji i organów jej podległych.

Sprawy personalne niższych funkcjonarjuszów technicznych załatwia dyrekcja okręgowa robót publicznych.

Sprawy, należące do zakresu działania Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego (art. 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 listopada 1919 r. Dz. Ust. № 90 poz. 490) oraz Sztuki i Kultury, przekazuje się wydziałowi administracyjnemu.

Wydział aprowizacyjny załatwia sprawy z zakresu działania Ministerstwa Aprowizacji;

Wydział zdrowia publicznego (wojewódzki urząd zdrowia)—sprawy z zakresu działania Ministerstwa Zdrowia Publicznego;

Wydział rolnictwa i weterynarji — sprawy z zakresu działania Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych;

Wydział przemysłowy — sprawy z zakresu działania Ministerstwa Przemysłu i Handlu;

Wydział pracy i opieki społecznej — sprawy z zakresu działania Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej;

Wydział budżetowo gospodarczy — sprawy budżetowe, rachunkowo-kasowe i finansowo-gospodarcze całego urzędu wojewódzkiego z wyjątkiem okręgowej dyrekcji robót publicznych, która posiada swój własny oddział budżetowo gospodarczy. Sprawy rachunkowe, związane z orzeczeniami i zarządzeniami poszczególnych wydziałów, załatwiają funkcjonarjusze wydziału budżetowo gospodarczego pod kierownictwem i odpowiedzialnością naczelników właściwych wydziałów.

Okręgowa dyrekcja robót publicznych załatwia sprawy, należące do zakresu działania tej dyrekcji. Wszystkie sprawy administracyjno-prawne z resortu Ministerstwa Robót Publicznych przekaże wojewoda jednemu z oddziałów wydziału administracyjnego.

Art. 38: Wydziałem kieruje naczelnik wydziału, należący do VI lub V stopnia służbowego, względnie, o ile chodzi o naczelnika kancelarji głównej, do VIII lub VII stopnia służbowego urzędników państwowych.

Etat dla każdego wydziału oznacza właściwy minister w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu na wniosek wojewody.

Każdy wydział posiada własną kancelarję. Jedynie ekspedytura i archiwum główne są wspólne.

Wydatki osobowe i rzeczowe każdego wydziału, względnie oddziału, obciążają etat właściwego ministerstwa. Wydatki osobowe i rzeczowe wydziału budżetowo-gospodarczego, kancelarji głównej i archiwum ponosi Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Ministrów:
Witos

Minister Spraw Wewnętrznych:
L. Skulski

(Dziennik Ustaw № 39 z dnia 19.V. 1921 r., poz. 236)

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych

z dnia 21 kwietnia 1921 r.

wydane w porozumieniu z Prezesem Głównego Urzędu Ziemskiego w przedmiocie trybu postępowania w Komisjach Odwoławczych, utworzonych w myśl ustawy z dn. 17 grudnia 1920 r. o przejęciu na własność Państwa ziemi w niektórych powiatach Rzeczypospolitej Polskiej.

Na podstawie art. 8 ustawy z dn. 17 grudnia 1920 r. o przejęciu na własność Państwa ziemi w niektórych powiatach Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. z r. 1921 № 4, poz. 17) zarządza się co następuje:

§ 1. Od orzeczeń Powiatowych Komitetów Nadawczych w sprawach przejmowania ziemi na własność Państwa i przekazywania jej na rozkolonizowanie między żołnierzy oraz na wykonanie reformy rolnej, służy osobom interesowanym w ciągu trzydziestu dni od dnia wydania orzeczenia prawo odwołania się do Komisji Odwoławczych, utworzonych na podstawie

rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dn. 16 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. z r. 1921 № 27 poz. 157).

§ 2. Komisje Odwoławcze rozpatrują orzeczenia Powiatowych Komitetów Nadawczych w granicach wniosków odwoławczych.

Wniesienie odwołania wstrzymuje prawomocność i zawiesza wykonanie zaskarżonego orzeczenia w granicach wniosku odwoławczego, aż do załatwienia odwołania.

§ 3. Komisje Odwoławcze rozpatrują odwołania bądź na posiedzeniach publicznych z udziałem osób, wnoszących odwołanie względnie ich pełnomocników oraz w razie potrzeby świadków i biegłych, bądź na posiedzeniach niejawnych.

Na posiedzeniach niejawnych rozpatrywane być mają również sprawy wynikające z nadzoru Komisji Odwoławczych nad Powiatowemi Komitetami Nadawczemi w myśl § 16 p. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dn. 16 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. z r. 1921 № 27 poz. 157).

Posiedzenia publiczne Komisji Odwoławczych odbywają się w miarę potrzeby, posiedzenia niejawne conajmniej dwa razy w tygodniu.

§ 4. Do prawomocności uchwał Komisji Odwoławczej wymagana jest obecność na posiedzeniu przewodniczącego lub jego zastępcy, oraz conajmniej dwóch członków Komisji. Uchwały Komisji zapadają zwykłą większością głosów obecnych na posiedzeniu członków. W razie równości głosów przeważa to zdanie, do którego przyłączył się przewodniczący, który głosuje ostatni.

§ 5. Obrady Komisji mają być protokułowane, przyczem osobno sporządzane być mają protokuły posiedzeń publicznych, zaś osobno protokuły posiedzeń niejawnych i narad.

Protokuły publicznych posiedzeń Komisji Odwoławczych mogą być w razie potrzeby, uznanej przez przewodniczącego Komisji, przeglądane przez osoby interesowane, względnie ich pełnomocników.

§ 6. Zaskarżone orzeczenia Powiatowych Komitetów Nadawczych będą przez Komisje Odwoławcze uchylone, lub zmienione, jeśli sprzeciwiaja się postanowieniom ustawy z dn. 17 grudnia 1920 r. (Dz. U. R. P. z r. 1921 № 4 poz. 17) i rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dn. 16 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. № 27 z r. 1921 poz. 157).

§ 7. Komisje Odwoławcze mogą:

a) uznać odwołanie za nieuzasadnione i zatwierdzić zaskarżone orzeczenie w całości;
b) uznać odwołanie za uzasadnione i uchylić zaskarżone orzeczenie;
c) uznać odwołanie za częściowo uzasadnione, uchylić część zaskarżonego orzeczenia, zaś resztę orzeczenia zatwierdzić;
d) zaskarżone orzeczenie, w granicach wniosku odwoławczego, w całości lub w części zmienić, jeśli przedstawione dowody wystarczają do dostatecznego wyjaśnienia sprawy i nie zachodzi konieczność przeprowadzenia przez Powiatowy Komitet Nadawczy dodatkowego postępowania dowodowego.

§ 8. Pismo odwoławcze, które wniesione być ma do tego Powiatowego Komitetu Nadawczego, który wydał orzeczenie, zawierać ma:

a) oznaczenie Komisji Odwoławczej, następnie imię, nazwisko i miejsce zamieszkania (dokładny adres) osoby wnoszącej odwołanie względnie jej pełnomocnika;
b) treść orzeczenia powiatowego Komitetu nadawczego, od którego wniesiono odwołanie;
c) wyraźne oświadczenie, w jakich punktach orzeczenie Powiatowego Komitetu Nadawczego zostaje zaskarżone, treściwe określenie motywów odwołania oraz wniosek o uchylenie lub o zmianę orzeczenia i — jaka mianowicie zmiana ma nastąpić;
d) przedstawienie faktów i środków dowodowych, mogących stwierdzić prawdziwość motywów odwołania;
e) oznaczenie załączników i ich ilość;
f) podpis osoby, wnoszącej odwołanie względnie jej pełnomocnika.

§ 9. Po otrzymaniu akt sprawy oraz pisma odwoławczego, przewodniczący Komisji Odwoławczej, po zapoznaniu się z ich treścią, wyznacza z grona członków Komisji referenta dla danej sprawy, o ile możności posiadającego wykształcenie prawnicze.

§ 10. Referent, przeprowadziwszy badanie akt sprawy, przedstawi odwołanie na najbliższem posiedzeniu niejawnem Komisji Odwoławczej w wypadkach, gdy:
a) Komisja Odwoławcza jest niewłaściwa do powzięcia decyzji w danej sprawie;
b) odwołanie nie zostało wniesione w przepisanym terminie;
c) referent sprawy jest zdania, iż, według stanu akt, postępowanie przeprowadzone przez Powiatowy Komitet Nadawczy nacechowane jest takiemi brakami, które sprowadzają nieważność samego orzeczenia.

§ 11. Komisja Odwoławcza orzeknie na posiedzeniu niejawnem, czy bez przeprowadzenia posiedzenia publicznego wniesione odwołanie należy odrzucić z przyczyn wymienionych w § 10 p. a i b, czy też zaskarżone orzeczenie z przyczyn wymienionych w § 10 p. c uchylić.

§ 12. Jeśli nie zachodzą powody do przedstawienia odwołania na posiedzeniu niejawnem Komisji Odwoławczej, lub jeśli Komisja Odwoławcza na posiedzeniu niejawnem orzeknie, że nie zachodzą przyczyny odrzucenia odwołania bądź uchylenia orzeczenia (§ 10), wówczas przewodniczący wyznaczy termin posiedzenia publicznego.

O terminie posiedzenia publicznego zawiadomione być mają osoby, wnoszące odwołanie względnie ich pełnomocnicy.

Termin wyznaczony ma być w ten sposób, aby zawiadomienia mogły być doręczone osobom, wnoszącym odwołanie, świadkom i biegłym conajmniej na osiem dni przed terminem posiedzenia publicznego.

Nieobecność na posiedzeniu publicznem osób, wnoszących odwołanie względnie ich pełnomocników, mimo ich należytego zawiadomienia, nie wstrzymuje wydania orzeczenia.

§ 13. Zawiadomienia o posiedzeniu publicznem Komisji Odwoławczej, skierowane do osób, wnoszących odwołanie, względnie ich pełnomocników, świadków i biegłych mają być sporządzane w dwóch egzemplarzach i winny zawierać: imię i nazwisko osoby zawiadamianej, jej adres, miejsce i termin posiedzenia, oznaczenie sprawy i skutku niestawiennictwa (§ 12 ust. 4).

Zawiadomienia doręczone być mają przez władze gminne, które jeden egzemplarz doręczą osobie zawiadamianej, drugi zwrócą Komisji Odwoławczej wraz z dokonanem na niem potwierdzeniem odbioru. W razie niemożności doręczenia zawiadomienia władze gminne zwrócą obydwa egzemplarze z odpowiednią adnotacją. W obydwu wypadkach uważa się zawiadomienie za należycie dokonane.

§ 14. Po wywołaniu sprawy i sprawdzeniu przez przewodniczącego obecności osób zawiadomionych względnie przyczyn ich nieobecności, referent sprawy przedstawi na podstawie akt stan sprawy i wnioski odwoławcze, nie objawiając przytem swego zdania.

Następnie Komisja Odwoławcza wysłucha wywodów osób, wnoszących odwołanie względnie ich pełnomocników, przesłucha świadków i biegłych oraz zbada przedstawione dowody pisemne.

§ 15. Po ukończeniu postępowania dowodowego Komisja odbędzie naradę niejawną, na której po wysłuchaniu zdania referenta sprawy i w razie, gdy sprawa jest dojrzała do roztrzygnięcia, poweźmie orzeczenie.

§ 16. Orzeczenie Komisji Odwoławczej może być bądź niezwłocznie po naradzie ogłoszone stronom ustnie, bądź Komisja zastrzeże sobie ogłoszenie orzeczenia na piśmie, nie później jednak jak w ciągu dni ośmiu.

Orzeczenia Komisji mają być doręczone na piśmie osobom, wnoszącym odwołanie względnie ich pełnomocnikom.

§ 17. Orzeczenie Komisji Odwoławczej zawierać ma:

a) wymienienie Komisji i nazwiska jej członków, którzy brali udział w wydaniu orzeczenia;
b) dzień, miesiąc i rok, w którym je wydano;
c) wymienienie sprawy oraz osób, wnoszących odwołanie;
d) istotną treść decyzji;
e) motywy rozstrzygnięcia.

Orzeczenia Komisji podpisane być mają przez przewodniczącego.

§ 18. Akta sprawy wraz z orzeczeniem Komisji Odwoławczej mają być niezwłocznie zwrócone do właściwego Powiatowego Komitetu Nadawczego, z odpowiedniem poleceniem, wynikającem z powziętego orzeczenia.

§ 19. Należytości biegłych i djety dla świadków pokrywane być maja przez osoby, wnoszące odwołanie, na których wniosek tych świadków i biegłych powołano, według norm przyjętych w sądownictwie dla postępowania w Sądach Okręgowych.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński

Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego:
T. Wilkoński

(Dziennik Ustaw № 39 z dn. 19.V 1921 r. poz. 239).

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych

z dnia 23 kwietnia 1921 roku

wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Robót Publicznych w przedmiocie ustanowienia cen targowych drzewa budulcowego, zajętego w lasach prywatnych na cele odbudowy.

Na mocy art. 2 ustawy z dnia 28 lutego 1919 r. w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe (Dz. Pr. Rz. P. z r. 1919 № 20 poz. 229) oraz zgodnie z art. 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dn. 2 września 1920 r. w przedmiocie dostarczenia drewna budulcowego z lasów państwowych i prywatnych na cele odbudowy na okres 5-letni od roku 1920/21 do 1924/25 (Dz. Ust. z r. 1920 № 89 poz. 586) tudzież z § 11 rozporządzenia wykonawczego Ministra Robót Publicznych z dn. 17-go stycznia 1921 r. (Dz. Ust. z r. 1921 № 21 poz. 115) zarządzam w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Robót Publicznych co następuje:

§ 1. Za drzewo budulcowe, zajęte w lasach prywatnych na podstawie powołanego na wstępie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dn. 2-go września 1920 r. (Dz. Ust. z r. 1920 № 89 poz. 586) w ilości ponad normę, przewidzianą w art. 2 i 3 tegoż rozporządzenia ustanawiam, następujące ceny za 1 m^3 (metr sześcienny) na pniu:

Klasa grubości według średnicy w połowie długości	Dąb				Sosna				Świerk				Jodła			
	M A R E K															
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
do 20 cm.	1740	1340	1000	580	830	610	450	240	670	530	430	230	600	480	390	210
21 — 30 cm.	3110	2460	1930	1140	1050	810	620	340	930	740	550	310	840	670	490	280
31 — 40 „	5040	3950	3050	1820	1310	1010	780	440	1140	890	680	390	1030	800	610	350
41 cm. i wyżej	—	—	—	—	1560	1280	940	540	1330	1030	800	450	1200	930	720	410

§ 2. Ceny, wyszczególnione w § 1, stosować należy przy obliczaniu wartości drzewa wydanego w lasach, położonych co najwyżej w odległości do 5 u kilometrów od stacji kolejowej lub linji kolejki leśnej, lub rzeki spławnej, przy zajęciu drzewa z lasów, znajdujących się w odległości ponad 5 do 10 klm., stosować należy ceny powyższe z 10% zniżką, przy odległości ponad 10 do 20 klm. z 15% zniżką i przy odległości ponad 20 klm. z 30% zniżką. W razie oddania drzewa w stanie przetartym, wartość kloców przetartych, bez względu na położenie lasu, z którego one pochodzą, będzie obliczana bez wszelkich potrąceń na odległość.

Powiaty według klas wartości grupują w sposób następujący:

a) na obszarze województw: białostockiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego i warszawskiego.

Do klasy I zalicza się powiaty: błoński, brzeziński, ciechanowski, gostyński, grójecki, kolski, kutnowski, kaliski, koniński, lubelski, jędrzejowski, łaski, łęczycki, łowicki, łódzki, miechowski, miński, nieszawski, opatowski, opoczyński, olkuski, piotrkowski, pińczowski, puławski, płoński,

płocki, sandomierski, sieradzki, sierpecki, stopnicki, słupecki, radomski, radomskowski, rawski, tomaszowski, turecki, warszawski, wieluński, i włocławski.

Do klasy II: będziński, bialski, chełmski, częstochowski, garwoliński, hrubieszowski, iłżecki, janowski, kielecki, konecki, kozienicki, konstantynowski, krasnostawski, lipnowski, lubartowski, łomżyński, łukowski, makowski, mławski, ostrowski, pułtuski, przasnyski, radzyński, radzymiński, rypiński, siedlecki, skierniewicki, sochaczewski, sokołowski, węgrowski, włodawski, włoszczowski, wysoko-mazowiecki i zamojski.

Do klasy III: augustowski, białostocki, bielski, biłgorajski, kolneński, ostrołęcki, sejneński, sokólski, suwalski i szczuczyński.

b) w b. zaborze austrjackim:

Do klasy I zalicza się powiaty: krakowski i lwowski.

Do klasy II: borszczowski, czortkowski, dąbrowski, horodeński, husiatyński, podgórski, podhajecki, rudecki, skałacki, sniatyński, tarnopolski, trembowelski, wadowicki, wielicki, zaleszczycki, zbaraski i zborowski.

Do kl. III: Wszystkie powiaty b. zab. austr., niezaliczone do klas I, II i IV,

Do kl. IV: bohorodczański, kosowski, liski, peczeniżyński, skolski. turczański i żywiecki.

§ 3 Ceny powyższe obowiązują na obszarach województw: białostockiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego i warszawskiego oraz b. zaboru austrjackiego — od 21 września 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński

Minister Skarbu:
Steczkowski

Minister Robót Publicznych:
Narutowicz

(Dziennik Ustaw № 41 z dnia 28.V. 1921 r. poz. 252).

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwoych

z dnia 25 marca 1921 r.

w przedmiocie udzielania stypendjów państwowych kandydatom na nauczycieli w ludowych szkołach rolniczych.

Na zasadzie art. 11 ustawy z dnia 9 lipca 1920 r. o ludowych szkołach rolniczych (Dz. U. R. P. z r. 1920, № 62, poz. 390), oraz rezolucji Sejmu z tegoż dnia, zarządzam, co następuje:

§ 1. Celem zapewnienia ludowym szkołom rolniczym należycie przygotowanych sił nauczycielskich, Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych udzielać będzie niezamożnym kandydatom i kandydatkom na nauczycieli w tych szkołach stypendjów państwowych na czas odbywania studjów, niezbędnych do objęcia stanowiska nauczycielskiego.

§ 2. Stypendja otrzymywać mogą:

a) słuchacze i słuchaczki wyższych szkół rolniczych i ogrodniczych;

b) uczniowie i uczennice seminarjów nauczycielskich;
c) uczniowie i uczennice specjalnych średnich szkół zawodowych;
d) uczestnicy kursów dokształcających dla kandydatów na nauczycieli.

§ 3. Stypendja udzielane będą kandydatom, którzy zobowiążą się:

a) po należytem ukończeniu studjów zawodowych i złożeniu przepisanych egzaminów dopełnić dodatkowo studja w zakresie, niezbędnym dla objęcia stanowiska nauczycielskiego w ludowej szkole rolniczej, a wskazanym przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych;
b) odbyć płatną praktykę nauczycielską w ludowej szkole rolniczej, wskazanej przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych;
c) pełnić po odbytej praktyce obowiązki nauczyciela w ludowej szkole rolniczej, wskazanej przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych przez tak długi okres czasu, przez jaki korzystali ze stypendjum państwowego.

§ 4. Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych ogłaszać będzie konkurs na rozdać się mające stypendja państwowe.

Ubiegający się o nadanie stypendjum winien, w terminie naznaczonym w konkursie, złożyć za pośrednictwem kierownictwa zakładu naukowego, do którego uczęszcza, podanie do Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Do podania winny być dołączone:

a) wyciąg z metryki urodzin;
b) świadectwa szkolne z dotychczasowych studjów;
c) świadectwo, stwierdzające stosunek do służby wojskowej;
d) świadectwo zdrowia, wystawione przez lekarza urzędowego;
e) świadectwo niezamożności;
f) zobowiązanie, sporządzone według wzoru (zał. 1);
g) krótki opis przebiegu życia (curriculum vitae).

Załączniki podania winny być złożone w oryginałach lub z wyjątkiem wymienionych w p. e i g w zaświadczonych urzędownie odpisach.

§ 5. Kierownictwo zakładu naukowego, przesyłając złożone podanie do Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, zaopatruje je opinją, czy kandydat zasługuje na udzielenie stypendjum.

§ 6. Wypłata nadanego stypendjum odbywać się będzie w ratach kwartalnych z góry za pośrednictwem kierownictwa zakładu naukowego, do którego pobierający stypendjum uczęszcza.

Kwity na podjęcie rat stypendyjnych winny być każdorazowo opatrzone zaświadczeniem kierownictwa danego zakładu naukowego, stwierdzającem, iż pobierający stypendjum uczęszcza do szkoły, czyni zadość obowiązkom szkolnym i składa przepisane egzaminy z wynikiem conajmniej dobrym.

§ 7. Utrata nadanego stypendjum następuje:

a) wrazie gdy pobierający stypendjum nie odbywa studjów w sposób przewidziany w programie zakładu naukowego, do którego uczęszcza;
b) wrazie nieusprawiedliwionej dostatecznie przerwy w studjach, trwającej ponad pół roku. W tych wypadkach pobierający stypendjum obowiązani są do zwrotu pobranych kwot.

§ 8 Obowiązek zwrotu pobranych kwot stypendjum następuje:

a) wrazie jeśli pobierający stypendjum odmówi dopełnienia wykształcenia zawodowego (§ 3 p. a) odbycia praktyki nauczycielskiej (§ 3 p. b) lub pełnienia obowiązkowej służby nauczycielskiej (§ 3 p. c);

b) wrazie usunięcia w drodze dochodzenia dyscyplinarnego pobierającego stypendjum z zajmowanego stanowiska nauczyciela w ludowej szkole rolniczej w czasie obowiązkowej służby nauczycielskiej.

§ 9. O utracie stypendjum i zwrocie pobranych kwot orzeka Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński

Załącznik № 1.

ZOBOWIĄZANIE.

Zobowiązuję się niniejszem wrazie otrzymania od Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych stypendjum państwowego:

1) po odbyciu studjów zawodowych dopełnić dodatkowo studja w zakresie, niezbędnym do objęcia stanowiska w ludowej szkole rolniczej, a wskazanym mi przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych;

2) odbyć płatną praktykę nauczycielską w ludowej szkole rolniczej, wskazanej mi przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych;

3) pełnić, po odbytej praktyce, obowiązki nauczyciela w ludowej szkole rolniczej, wskazanej przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych, przez tak długi okres czasu, przez jaki korzystałem z nadanego mi stypendjum państwowego.

Wrazie niedotrzymania powyższych warunków lub w wypadkach, przewidzianych w §§ 7 i 8 przepisów z dn. 25 marca 1921 r. w przedmiocie udzielania stypendjów państwowych kandydatom na nauczycieli w ludowych szkołach rolniczych, zobowiązuję się pobrane raty stypendjów zwrócić Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Zarazem oświadczam, iż z treścią wspomnianych wyżej przepisów z dnia 25 marca z 1921 r. zapoznałem się w zupełności.

(Data).

(Podpis).

Zaświadczenie prawdziwości podpisu:

Zezwolenie ojcowskie lub władzy opiekuńczej.

Synowi memu, córce mej, wychowańcowi memu . . . . zezwalam na przyjęcie powyższego zobowiązania, z którego treścią zapoznałem się należycie, i zobowiązuję się wrazie niedotrzymania go przez . . . . zwrócić wypłacone raty stypendjum Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Data:

Podpis:.

Zaświadczenie prawdziwości podpisu.

(„Monitor Polski“ № 102 z dnia 7.V. 1921 r.)

PRZEPISY

dotyczące zasad kwalifikowania i przekazywania Głównemu Urzędowi Ziemskiemu przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych majątków państwowych, przeznaczonych do parcelacji.

CZĘŚĆ I.

Zasady ogólne.

§ 1. Wykazy majątków państwowych (rządowych, donacyjnych, b. Banku Włościańskiego, poduchownych i t. p.), przekazywanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych Głównemu Urzędowi Ziemskiemu na cele reformy rolnej, sporządzane będą z uwzględnieniem następujących ścisłych danych:

a) nazwa majątku, gmina i powiat,
b) obszar ogólny majątku,
c) obszar poszczególnych użytków rolnych,
d) ilość i stan budynków gospodarczych i mieszkalnych,
e) przemysł rolny (krochmalnie, gorzelnie i t. p.),
f) obciążenie hipoteczne umocnione — serwituty, legaty,
g) czy majątek jest w administracji państwowej, czy też wydzierżawiony jednemu rolnikowi, lub drobnym dzierżawcom,
h) imię i nazwisko dzierżawcy,
i) kiedy ekspiruje kontrakt dzierżawny.
j) czy i dlaczego projektowane jest zachowanie majątku w rękach Państwa,
k) czy majątek wymaga poważniejszych meljoracyj, jakich i na jakiej przestrzeni.

Wykazy tego rodzaju, już przesłane Gł. Urz. Ziem., zostaną uzupełnione zgodnie z powyższemi zasadami.

§ 2. Wydzierżawianie majątków państwowych, za wyjątkiem wyłączonych przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, odbywa się w porozumieniu z Głównym Urzędem Ziemskim.

CZĘŚĆ II.

Warunki przejmowania majątków.

§ 3. Przed 15 sierpnia każdego roku Główny Urząd Ziemski przesyła do Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych wykaz majątków państwowych (zaprojektowanych) do parcelacji w roku następnym.

§ 4. Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych w porozumieniu z Głównym Urzędem Ziemskim ustala ostatecznie wykaz majątków, przeznaczonych na parcelację, i po zatwierdzeniu go przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych przesyła do Głównego Urzędu Ziemskiego przed dniem 1 lutego tego roku, w którym ma się odbyć parcelacja tych majątków.

§ 5. W kontraktach dzierżawnych ponownie zawieranych, a dotyczących majątków przekazanych na parcelację, termin ekspiracji winien upływać z dniem 1 kwietnia roku następnego.

§ 6. W majątkach przekazanych na parcelację należy uprzednio:

a) przepisać hipotecznie tytuł własności na Państwo,
b) uregulować serwituty,
c) uregulować wspólnoty, spory graniczne, oraz pretensje osób trzecich,
d) przeprowadzić w miarę możności poważniejsze ekspertyzy meljoracyjne, oraz w okręgach górniczych ekspertyzy górnicze.

§ 7. Po przesłaniu Głównemu Urzędowi Ziemskiemu wykazu majątków przekazanych do parcelacji, Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych nie może bez porozumienia się z Głównym Urzędem Ziemskim żadnego z pomieszczonych w wykazie majątków wycofywać z parcelacji, wyłączyć części lub wydzierżawić — za wyjątkiem tych wyłączeń, które są wymienione w wykazie.

§ 8. Do chwili ostatecznego przejęcia majątku państwowego przez Główny Urząd Ziemski opiekę i administrację nad nim sprawuje Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

CZĘŚĆ III.

Przedwstępne wprowadzenie Komisarza Ziemskiego do majątku.

§ 9. Przed ostatecznem oddaniem Głównemu Urzędowi Ziemskiemu przekazanego na parcelację majątku winno mieć miejsce przedwstępne wprowadzenie Komisarza Ziemskiego do przekazanego majątku przez referenta rolniczego w celu rozpoczęcia i przeprowadzenia robót parcelacyjnych.

§ 10. Przy przedwstępnych wprowadzeniu Komisarza Ziemskiego do majątku sporządza się na gruncie protokół z podaniem ogólnej powierzchni majątku i poszczególnych użytków rolnych, opisem granic majątków, oddzielnie leżących gruntów, budynków, przekazanych Głównemu Urzędowi Ziemskiemu, oraz wyłączeń, zatwierdzonych przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Protokół sporządza referent rolniczy w obecności Komisarza Ziemskiego i sołtysa w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, podpisanych przez wyżej wymienionych, z których jeden egzemplarz otrzymuje Komisarz Ziemski, a drugi referent rolniczy.

§ 11. Komisarz Ziemski przy projektowaniu planu parcelacyjnego oznaczy i wytknie na gruncie w porozumieniu z referentem rolniczym granice wyłączeń, dokonanym na mocy decyzji Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

§ 12. Przedwstępne wprowadzenie Komisarza Ziemskiego winno mieć miejsce pomiędzy 1 lutego a 1 kwietnia każdego roku.

CZĘŚĆ IV.

Ostateczne przejęcie majątku.

§ 13. Ostateczne protokólarne przejęcie przez Główny Urząd Ziemski majątków państwowych przekazanych do parcelacji następuje w ciągu miesiąca po ekspirowaniu kontraktów dzierżawnych, zawartych przez Minister-

stwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych (Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, względnie wojewodę).

§ 14. Ostateczne protokólarne przejęcie majątków odbywa się w sposób następujący:

a) Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych, reprezentowane przez referenta rolniczego, przekazuje dany majątek, a Główny Urząd Ziemski przez właściwego Komisarza Ziemskiego przejmuje majątek w obecności sołtysa i 2-ch świadków — członków Gminnej Komisji Ziemskiej.

b) Z ostatecznego przejęcia majątku winien być sporządzony w dwóch egzemplarzach protokół zdawczo-odbiorczy, podpisany przez wszystkich obecnych wyżej wymienionych, oraz opatrzony pieczęciami, z których jeden egzemplarz otrzymuje Komisarz Ziemski a drugi referent rolniczy.

§ 15. Wyłączenia, dokonane na mocy decyzji Ministra Rolnictwa i D. P., wyszczególnione w przesłanym Głównemu Urzędowi Ziemskiemu wykazie majątków państwowych przekazanych na parcelację, oraz wyłączenia na cele państwowe i społeczne, dokonane podczas parcelacji przez Okręgowe Urzędy Ziemskie, jako grunty państwowe, nie są przejmowane przez Główny Urząd Ziemski, lecz nadal pozostają pod opieką i administracją Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

§ 16. W protokóle zdawczo-odbiorczym należy bezwarunkowo uwzględnić:

a) Opis granic przejmowanego objektu państwowego z wyszczególnieniem oddzielnie leżących gruntów i budynków, należących do przejmowanego objektu (np. osad pokarczemnych, łąk, pastwisk i t. p.)

b) Powierzchnię ogólną, oraz obszar poszczególnych użytków rolnych, parków i ogrodów owocowych, warzywników, chmielników i t. p.

c) Szczegółowy opis budynków (wymiary, materjał budowlany, stan ich i t. p.), przekazanych wraz z gruntami Głównemu Urzędowi Ziemskiemu z zaznaczeniem, kiedy były postawione (przed 1914 r. czy po 1914 r.)

d) Wyszczególnienie zakładów przemysłowych (gorzelnie, młyny, wiatraki, cegielnie i t. p.).

e) Szczegółowy opis inwentarzy (rasa, wiek, maść, stan) i zapasów przekazywanych Głównemu Urzędowi Ziemskiemu wraz z wyszczególnieniem ich pieniężnej wartości

f) Szczegółowy opis i pieniężną wartość zasiewów, przekazanych Głównemu Urzędowi Ziemskiemu, przyczem ocena ta ma charakter opinjodawczy i podlega zatwierdzeniu Komisji Szacunkowej, powołanej w myśl art. 5. Ustawy z dnia 15 go lipca 1920 r. o wykonaniu reformy rolnej i § 9 przepisów wykonawczych do tej ustawy.

g) Szczegółowy opis wyłączeń (granic, powierzchni, budynków), dokonanych podług § 15.

§ 17. Do protokółu zdawczo odbiorczego, przeznaczonego dla Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych z ostatecznego przekazania objektu państwowego Głównemu Urzędowi Ziemskiemu, winny być dołączone przez Główny Urząd Ziemski odrysy planów z oznaczeniem granic i obszaru tego objektu i poszczególnych użytków rolnych oraz dokonanych wyłączeń.

Koszta sporządzenia odrysu planów obciążają Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

§ 18. Przepisy niniejsze uchylają poprzednie zasady kwalifikowania i przekazywania majątków państwowych na parcelację, zatwierdzone w dniu 23 lutego 1920 r.

Warszawa, dn. 8 marca 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński

Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego:
T. Wilkoński

(„Monitor Polski" № 108 z dnia 14.V. 1921 r.)

OKÓLNIK № 298

do pp. Naczelników Zarządów Okręgowych Lasów Państwowych w Białowieży i Łucku.

w przedmiocie

przejęcia pod zarząd państwowy obszarów leśnych, przekazywanych przez Powiatowe Komitety Nadawcze Zarządom lasów państwowych.

Na mocy art. 9 Ustawy z dn. 17 grudnia 1920 r. o przejęciu na własność Państwa ziemi w niektórych powiatach Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. Ust. z 1921 № 4 poz. 17) zostało wydane przez Ministerstwo Rolnictwa w dn. 16 marca 1921 r. (Monitor Polski 1921 r. № 71) rozporządzenie, którem w stosunku do obszarów leśnych zarządzono, co następuje:

Obszary leśne powyżej 60 ha nie będą przejmowane na własność Państwa do czasu unormowania sprawy upaństwowienia lasów, oraz nie będą włączone do ogólnej przestrzeni, jaka zgodnie z postanowieniem § 8 powołanego rozporządzenia ma być pozostawiona dotychczasowemu właścicielowi (§ 8 ust. ost.).

Po dokonaniu zajęcia mają być przestrzenie leśne, przejęte przez Państwo, a nie wykorzystane na cele osadnictwa, przekazane właściwemu Zarządowi Lasów Państwowych; w wypadkach wątpliwych winien Powiatowy Komitet Nadawczy porozumieć się z właściwym Zarządem Lasów Państwowych (§ 11 p. a.).

Wobec powyższego polecam przy faktycznem objęciu pod zarząd państwowy przejmowanych od Powiatowych Komitetów Nadawczych lasów przejętych przez Państwo postępować ściśle podług przytoczonych poniżej przepisów:

I. Obszary leśne, należące do dóbr wymienionych w art. I ustawy z dn. 17 grudnia 1920 r. o przejęciu na własność Państwa ziemi w niektórych powiatach Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. Ust. z 1921 r. № 4 poz. 17), winny być przejęte pod zarząd państwowy w całości, należące zaś do dóbr prywatnych, o ile nie przekraczają 60 hektarów.

II. Powiatowy Komitet Nadawczy po porozumieniu z właściwym Zarządem Okręgowym Lasów Państwowych, określi które z przestrzeni leśnych,

przejętych na własność Państwa, przeznaczone być mają na zaspokojenie doraźnych potrzeb (wzniesienie niezbędnych budynków mieszkalnych i gospodarczych i t. p.) osadników wojskowych w myśl postanowień art. 8 p. 2 ustawy z dn. 17 grudnia 1920 r. o nadaniu ziemi żołnierzom Wojska Polskiego i stosownie do przepisów o udzieleniu pomocy państwowej osadnikom wojskowym.

Następnie obszary leśne nie przeznaczone na powyższe cele winny być przekazane Zarządowi Okręgowemu Lasów Państwowych.

Jeśli jednak Z. O. L. P. ze względu na niemożność prowadzenia na tych przestrzeniach leśnych racjonalnej gospodarki leśnej (zbyt mały obszar i t. p.) nie będzie mógł ich przejąć, wówczas powinny być one rozdzielone pomiędzy osadników przy wliczaniu ich obszaru do nadanej im osady i uwzględnieniu położenia poszczególnych osad (§ 21 instrukcji dla powiatowych komitetów nadawczych z dn. 16 kwietnia 1921 r. w przedmiocie przejmowania ziemi na własność państwa i nadania ziemi żołnierzom W. P. w myśl ustawy z dn. 17 grudnia 1920 r. i rozporządzeń z dnia 16 i 23 marca 1921 r.)

III. Przekazywane przez Powiatowe Komitety Nadawcze właściwym Zarządom Lasów Państwowych powierzchnie leśne, przejmowane być powinny pod zupełny zarząd państwowy przez właściwych nadleśniczych protokólarnie podług znalezionego na gruncie rzeczywistego stanu. Protokół powinien zawierać jak najdokładniejszy opis przejętych przez Państwo obszarów leśnych tak pod względem położenia granic, drzewostanu na nich znajdującego się, jak sposobu dotychczasowego ich zagospodarowania i użytkowania oraz obejmować wszelkie prawa i użytki, jakie do tych przestrzeni osobom trzecim służą, następnie zapasy znajdujących się na nich materjałów z wymienieniem ich ilości i rodzaju, wreszcie wszelkie budowle tak mieszkalne, jakoteż gospodarcze w obrębie tych powierzchni znajdujące się, z wszelkiemi szczegółami będącemi wewnątrz i zewnątrz każdej budowli.

Protokół winien być podpisany przez nadleśniczego, jednego członka Powiatowego Komitetu Nadawczego, delegowanego do tej czynności.

IV. Od chwili przejęcia pod zarząd państwowy, wyszczególnionych w p. I obszarów leśnych, ustają wszelkie do nich prawa dotychczasowego właściciela lub posiadacza, a tem samem wszelkie wykonywane przez niego na tych obszarach prawa przechodzą na Skarb Państwa, na którego rachunek odtąd wnoszone być powinny wszelkie dochody i należytości, jakie z tych powierzchni przypadają.

V. Po dokonanem przejęciu wyszczególnionych w p. I obszarów leśnych pod bezpośredni zarząd państwowy, należy zaraz zaprowadzić w nich dozór miejscowy, przydzielając te obszary do najbliższego nadleśnictwa państwowego i powierzając ich ochronę najbliższemu leśniczemu i gajowemu lasów państwowych. Gdyby jednak ustanowiony w ten sposób dozór lasów przejętych nie był dostateczny, w takim razie należy go powiększyć przez ustanowienie osobnej straży leśnej dla ich ochrony.

VI. Po zaprowadzeniu dozoru miejscowego wymienionych przestrzeni leśnych nadleśniczy prowadzić w nich będzie gospodarstwo tak, jak i w innych lasach państwowych, pilnując całości lasu i zachowania w nim porządku gospodarczego podług ogólnych prawideł dla lasów państwowych przepisanych, t. j. ściśle stosując się do wskazówek planu gospodarczego i zatwierdzonego wniosku cięć, których w niczem bez szczegółowego upoważnienia Zarządu Okręgowego Lasów Państwowych przekraczać nie powinien.

VII. Protokół przejęcia przestrzeni leśnych, ustanowienie w nich zarządu i dozoru miejscowego, powinien być przez Z. O. L. P. przejrzany i poświadczony, a następnie M. R. i D. P. przedstawiony do zatwierdzenia.

Warszawa, dn. 4 maja 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński

Dyrektor Departamentu Leśnictwa:
J. Miklaszewski

OKÓLNIK № 299

do pp. Wojewodów Białostockiego, Kieleckiego, Lubelskiego, Łódzkiego. i Warszawskiego, Głównego Inspektora oraz Inspektorów Okręgowych Ochrony Lasów

w przedmiocie

ścisłego stosowania art. 32 Dekretu z dn. 16/I 1919 r. w przedmiocie organizacji urzędów Ochrony lasów (Dz. Praw z r. 1919 № 8 poz. 117).

Na zasadzie art. 32 Dekretu z dn. 16 stycznia 1919 r. w przedmiocie organizacji urzędów ochrony lasów „właściciel lasu i osoby wymienione w art. 27 mają prawo brać udział w postępowaniu przed urzędami ochrony lasów".

Z przepisu tego wypływa jednocześnie dla urzędów ochrony lasów obowiązek zawiadamiania osób wyżej wymiemionych o terminach posiedzeń i w tym celu Komisje winny wysyłać stronom zawiadomienie w dwóch egzemplarzach, z których jeden zostaje doręczony osobie wzywanej, drugi zaś z jej pokwitowaniem podlega zwrotowi do odnośnego urzędu ochrony lasów.

Wobec tego, że Komisje ochrony lasów w wielu wypadkach decydują sprawy przed otrzymaniem zwrotnych egzemplarzy zawiadomień, a zatem nie mając wiadomości o doręczeniu tych zawiadomień, zwracam uwagę Panów, że postępowanie takie, jako sprzeczne z przepisami, zawartemi w art. 32 Dekretu z dn. 16 stycznia 1919 r., nadal nie powinno mieć miejsca i każda sprawa może być rozpoznawana w Komisji nie wcześniej, jak po otrzymaniu zwrotnych egzemplarzy zawiadomień, w przeciwnym zaś wypadku sprawa spada z wokandy.

Warszawa, dn. 4 maja 1921 r.

Minister:
J. Raczyński

Dyrektor Departamentu Leśnictwa:
J. Miklaszewski.

OKÓLNIK № 300

do pp. Wojewodów: Warszawskiego, Łódzkiego, Lubelskiego i Kieleckiego, Dyrektorów Departamentów, Naczelników Wydziałów, Naczelnika Kancelarji Głównej i kierowników wszystkich podległych Ministerstwu Urzędów

w przedmiocie

zapomóg na opłatę szkolną dla dzieci urzędników i funkcjonarjuszów państwowych za II półrocze roku szkolnego 1920/1921.

Rada Ministrów w dniu 7 marca 1921 r. uchwaliła przedłużyć na drugie półrocze roku roku szkolnego 1920/1921 moc obowiązującą rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 września 1920 r. w sprawie wpisowego za dzieci niezamożnych funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, pobierające nauki w prywatnych szkołach średnich, ogólnokształcących i zawodowych.

Na podstawie okólników Ministerstwa Skarbu z dnia 30 listopada 1920 r. № 71145 (20 D. B.) z dnia 14 stycznia 1921 r. № 74504 (20 D. B.) z dnia 15 marca 1921 r. № 4877 (D. B.) ustanawiam następujące zasady udzielania funkcjonarjuszom państwowym z resortu Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych zapomóg na opłacenie wpisowego (czesnego) za dzieci, pobierające nauki w powyżej wymienionych szkołach:

1) funkcjonarjusze państwowi, pragnący skorzystać z wyżej powołanej uchwały Rady Ministrów, winni składać w drodze służbowej do swych przełożonych władz asygnujących odpowiednie podanie z załączeniem zaświadczenia Dyrekcji prywatnej średniej szkoły ogólnokształcącej, względnie zawodowej, do której ich dzieci uczęszczają, jakoteż oświadczenie petenta, że nie jest w możności pokryć z własnych dochodów wpisowego (czesnego) za dzieci.

2) W podaniu petent winien zaznaczyć, czy zarząd odnośnej szkoły prywatnej udzielił jego dziecku w II-em półroczu roku szkolnego 1920/21 ulgi w opłacie wpisowego (czesnego) i w jakiej wysokości, jak również czy dziecko korzysta z przeznaczonego na opłacenie wpisowego (czesnego) stypendjum, a jeżeli tak, to kto i w jakiej wysokości stypendjum tego udzielił.

3) W zaświadczeniu szkolnem winna być wskazana klasa, do której dziecko funkcjonarjusza państwowego uczęszcza w II-em półroczu roku szkolnego 1920/21, oraz zarówno wysokość wpisowego (czesnego), obowiązującego w tem półroczu w danej klasie, jak również kwota, do której wniesienia w II-em półroczu roku szkolnego 1920/21 petent się zobowiązał.

4) Prawa ubiegania się o odnośne zapomogi mają jedynie ci funkcjonarjusze państwowi, którym na zasadzie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1920 r. Dz. U. Rz. P. № 77 poz. 521) przysługuje prawo pobierania dodatku rodzinnego za dzieci wyżej wymienione.

5) Na podstawie złożonego podania odnośna władza asygnująca rozstrzyga, czy i w jakiej wysokości petentowi zapomogę ze Skarbu Państwa udzielić należy.

Przyznana zapomoga nie może być większa od połowy kwoty, do której zapłacenia petent zobowiązał się w II-em półroczu roku szkolnego 1920/21.

Na dzieci, zwolnione przez zarząd szkoły prywatnej w całości od opłaty wpisowego (czesnego), przypadającego na II-gie półrocze roku szkolnego 1920/21, funkcjonarjusz państwowy zapomogi nie otrzymuje.

Na dzieci, korzystające ze stypendjów, udzielonych im przez instytucje prywatne na opłatę wpisowego (czesnego), funkcjonarjusze państwowi otrzy-

mują zapomogi w wysokości najwyżej połowy tej kwoty, którą po potrąceniu otrzymanego stypendjum tytułem wpisowego (czesnego) uiścić mają.

Zapomogi na cel powyższy, przyznane przez władze państwowe z funduszów państwowych, potrąca się w całości od wysokości zapomogi, przyznać się mającej na zasadzie powołanej uchwały Rady Ministrów.

6) W razie wątpliwości, czy dziecko pobiera naukę w prywatnej szkole średniej ogólnokształcącej, względnie zawodowej, z braku miejsc w szkołach państwowych, władza powołana do rozstrzygania podania może się odnieść do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego odnośnie do b. zaboru rosyjskiego — do Ministerstwa b. Dzielnicy Pruskiej — odnośnie do b. zaboru pruskiego — względnie do kuratora Okręgu szkolnego we Lwowie — odnośnie do b. zaboru austrjackiego.

Otrzymana w tej mierze opinja jest miarodajną.

7) Wydatek z tytułu przyznanej zapomogi asygnować należy z zarachowaniem na § 2 poz. 2b odnośnych części i działów (rozdziałów) budżetowych.

Centralna Kasa Państwowa oraz Kasy Skarbowe otrzymają polecenie honorowania odnośnych asygnacyj władz resortowych, na których uwidocznić należy cel z powołaniem się na okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 15 marca 1921 r. № 4877 (DB) ze względu na istnienie względnie wysokość kredytu otwartego w powyższej rubryce budżetowej.

W powołaniu się przeto na okólniki z dnia 20 stycznia 1921 r. № 259, oraz z dnia 29 stycznia 1921 r. № 264, podaję Panom powyższe do wiadomości i stosowania, oraz polecam, aby nie później, jak 30 czerwca 1921 r. nadesłane zostały do Wydziału Osobowego wykazy zapomóg, udzielonych w drugiem półroczu roku szkolnego 1920/21 z wymienieniem funkcjonarjuszów, którym zapomogi udzielono i imion dzieci, uczęszczających do szkół, ze wskazaniem samych szkół i klas, do których uczęszczają.

Warszawa, dnia 4 maja 1921 r.

Minister:
J. Raczyński.

OKÓLNIK № 301

do pp. Wojewodów Warszawskiego, Łódzkiego Lubelskiego, Kieleckiego, Białostockiego, Nowogródzkiego, Poleskiego i Wołyńskiego, p. Generalnego Delegata Rządu we Lwowie, Dyrektorów Departamentów, Naczelników Wydziałów, Naczelnika Kancelarji Głównej i Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu urzędów

w przedmiocie

statystyki funkcjonarjuszów państwowych.

W celu zestawienia dla Ministerstwa Skarbu wykazu statystycznego funkcjonarjuszów państwowych z resortu Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych zechcą Panowie niezwłocznie zarządzić sporządzenie, wedle załączonego wzoru wykazów personelu z tegoż resortu, zatrudnionego we władzy centralnej (departamencie, wydziałach) — jak również wszystkich podległych urzędach w dniu 1 marca 1921 r. i przedstawić je w terminie

Wzór do okólnika № 301.

STATYSTYKA PRACOWNIKÓW PAŃSTWOWYCH

NAZWA INSTYTUCJI PAŃSTWOWEJ ....

SIEDZIBA INSTYTUCJI

Liczba pracowników podług listy płacy z dnia..................

	Mężczyźni				Kobiety			Suma 1—7
	etatowi	nieetatowi	kontraktowi	żołnierze z poboru lub och.	etatowe	nieetatowe	kontraktowe	
	1	2	3	4	5	6	7	8
1. Urzędnicy: a) administracyjni								
b) techniczni								
c) sanitarni								
d) policyjni								
e) kancelaryjni.								
2. Sędziowie i prokuratorowie.								
3. Nauczyciele: a) szkół powszechnych								
b) szkół średnich								
c) szkół akademickich								
4. Pracownicy kolejowi.								
5. Niżsi funkcjonarjusze wszelkich kategoryj.								
6. Robotnicy wszelkich zakładów przemysł.:								
a) płatni dziennie lub akord.								
b) „ miesięcznie.								

możliwie najkrótszym Wydziałowi Osobowemu Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Wskazanem byłoby przyjąć za podstawę do zestawienia tegoż wykazu stan uwidoczniony w listach płac za miesiąc marzec 1921 r., przyczem zaliczeni być mają przedewszystkiem wszyscy funkcjonarjusze umieszczeni na tych listach, a pozatem odrębnie wszyscy korzystający z urlopów bezpłatnych oraz czasowo zwolnieni dla pełnienia obowiązków w wojsku.

Oddzielnie podać należy funkcjonarjuszów sprawujących łącznie kilka urzędów państwowych.

W przedsiębiorstwach państwowych pracownicy, zajęci przy produkcji, mają być wyodrębnieni od personelu zarządów centralnych tych przedsiębiorstw.

Oddzielnie też mają być podane osoby, pełniące swe czynności zagranicą, jakoteż otrzymujące płace w walucie obcej.

Zechcą Panowie dołożyć możliwych starań, by wykazy te zestawione zostały z największą ścisłością i możliwie rychło przedstawione.

Warszawa, dnia 4 maja 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych
J. Raczyński

OKÓLNIK № 302

do pp. Dyrektorów Departamentów, Naczelników Wydziałów, Inspektora Kancelarji, Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu Urzędów, pp. Wojewodów, oraz p. Generalnego Delegata Rządu dla Galicji

w przedmiocie

opłat skarbowych od umów na dostawy.

Okólnikiem № 195 (Dz. Urz. M. R. i D. P. r. 1920 № 11) zarządziłem, aby podwładne Ministerstwu Urzędv i organa, do których należy zawieranie umów na dostawy rządowe, wstawiały do zawieranych umów klauzulę, że należność za odnośne dostawy może być użytą w odpowiedniej (conajmniej $^1/_{10}$) części na pokrycie ewentualnych zaległości dostawcy w podatkach bezpośrednich, należytościach bezpośrednich i innych daninach publicznych. Stosownie do przepisów tegoż okólnika, w wypadkach, gdy umowa zawiera wspomnianą wyżej klauzulę, władze asygnujące do wypłaty należytość za dostawę winny zatrzymywać odpowiednią (conajmniej $^1/_{10}$) część pełnej należytości na pokrycie należących się ewentualnie od dostawcy danin skarbowych, która wypłacona być może dopiero wówczas, gdy dostawca przedstawi poświadczenie władzy skarbowej I instancji, że nie zalega z opłatami skarbowemi, wszelkie zaś należności skarbowe z tytułu odnośnej dostawy zostały już przezeń opłacone. W poświadczeniach tych, stosownie do wydanych przez Ministerstwo Skarbu zarządzeń, władze skarbowe będą wykazywały faktyczne zaległości skarbowe według stanu księgowego w dniu wystawiania poświadczenia.

W uzupełnieniu powołanych wyżej postanowień wyjaśniam, że miały one na celu zabezpieczenie należytości skarbowych od tych przedewszystkiem przedsiębiorstw i dostawców, którzy dla braku uchwytnego majątku nie dają w tej mierze Skarbowi Państwa dostatecznej gwarancji, że zatem

wstawienie wspomnianej klauzuli do wszystkich bez wyjątku umów nietylko jest zbędne, ale nadto spowodować może zbyteczne trudności przy zawieraniu poszczególnych umów, zwłaszcza w tych wypadkach, gdy umowa zawierana jest z dostawca, który jako poważny przedsiębiorca lub solidna firma regularnie uiszcza swe podatki lub też daje dostateczną gwarancję, że nie będzie usiłował uchylić się od ich zapłaty.

Proszę zatem Panów o niezwłoczne wydanie polecenia tym podwładnym im organom i urzędom, do których należy zawieranie umów na dostawy, aby w każdym poszczególnym wypadku same decydowały, po sumiennem rozważeniu wszystkich okoliczności, czy wstawienie wspomnianej klauzuli jest z punktu widzenia interesów Skarbu Państwa niezbędnem, oraz żeby przepisów o klauzuli nie stosowano do dostawców ekonomicznie silnych, posiadających majątek nieruchomy lub uchwytny majątek ruchomy, znanych z uczciwości i cieszących się zaufaniem kupieckiem, słowem takich, co do których niema obawy, że ściągnięcie od nich należności podatkowych i innych danin publicznych natrafi na trudności.

Rownocześnie polecam Panom czujną opiekę nad tem, aby stosownie do punktu 3 cytowanego we wstępie okólnika № 195, władze, asygnujące do wypłaty należytości za dostawę, zawiadamiały natychmiast o zawarciu każdej umowy władzę skarbową I instancji tego powiatu, w którym dostawca ma miejsce zamieszkania, w celu umożliwienia wspomnianym władzom skarbowym ewentualne zajęcie kwot, przypadających z tytułu dostawy do wypłaty, w razie, gdyby się to okazało koniecznem.

Warszawa, dn. 4 maja 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński

OKÓLNIK № 303

do pp. Dyrektorów Departamentów, Naczelników Wydziałów, Kierowników podległych Ministerstwu Urzędów, pp. Wojewodów oraz p. Generalnego Delegata Rządu dla Galicji

w przedmiocie

udzielania zaliczek na pobory służbowe.

Zarządzeniem p. Ministra Skarbu z dn. 6 kwietnia 1921 r. № 54/D. B., wydanem w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli Państwa, została uregulowana sprawa wydawania funkcjonarjuszom państwowym zaliczek na ich pobory służbowe.

Odtąd zaliczki będą wydawane na zasadach następujących:

1) Do pobierania zaliczek na pobory służbowe uprawnieni są wszyscy funkcjonarjusze państwowi z wyjątkiem kontraktowych.

2) Zaliczki na pobory służbowe wydawane będą tylko w wypadkach wyjątkowych, w razie rzeczywistej potrzeby pokrycia takich nadzwyczajnych wydatków, które z płacy funkcjonarjusza przy normalnem prowadzeniu gospodarstwa nie mogą być pokryte, w szczególności w razie choroby proszącego, choroby lub śmierci członków jego rodziny, do których utrzymania proszący jest prawnie obowiązany, zaspokojenie długów, powstałych bez wi-

ny proszącego, oraz w innych tym podobnych wypadkach, o ile przy tem proszący zasługuje na to sumiennością i gorliwością przy wypełnianiu swych obowiązków służbowych.

3) Wysokość zaliczki z reguły nie może być wyższa od kwoty jednomiesięcznych poborów. W wypadkach wyjątkowo trudnego położenia materjalnego petenta, które winno być szczegółowo uzasadnione w podaniu, dopuszczalne jest odstępstwo od wymienionej wyżej zasady z tem jednak zastrzeżeniem, że kwota dwumiesięcznych poborów przekroczona być nie może.

4) Zaliczka może być udzielona tylko wówczas, gdy jest pewność, że będzie ją można ściągnąć z płacy funkcjonarjusza, w wypadkach zatem, gdy płaca ta tak jest już obciążona innemi potrąceniami, że przez nowe potrącania z tytułu zaliczki byłoby uniemożliwione normalne utrzymanie funkcjonarjusza, zaliczka nie może być udzielona.

5) Funkcjonarjusz może z reguły otrzymać zaliczkę tylko raz w ciągu roku kalendarzowego, przed ostateczną opłatą jednej zaliczki nie może być w zasadzie udzielona druga zaliczka.

6) Zaliczka w wysokości jednomiesięcznej płacy musi być spłacona w ciągu 6 miesięcy, zaliczka zaś, przewyższająca jednomiesięczną płacę, — w ciągu 12 miesięcy drogą potrąceń z płacy funkcjonarjusza równych, bezpośrednio po sobie następujących rat miesięcznych, poczynając od pierwszego dnia miesiąca, następującego po udzieleniu zaliczki. W razie ustąpienia ze służby państwowej funkcjonarjusza, obciążonego zaliczką, zwrot rat zaległych winien nastąpić przed zwolnieniem go ze służby.

7) O przyznaniu zaliczek funkcjonarjuszom Zarządu Centralnego Ministerstwa Roln. i D. P. oraz Kierownikom podległych Mnisterstwu Urzędów decyduje Minister. W stosunku do organów M. R. i D. P. I i II instancji wymienione wyżej prawo decyzji przysługuje PP. Wojewodom oraz P. Generalnemu Delegatowi Rządu dla Galicji.

O przyznanie zaliczek funkcjonarjuszom podległych Ministerstwu urzędów oraz organów tym urzędom podległych, decydują kierownicy tych urzędów.

Kontrola regularnego spłacania rat miesięcznych należy do władz i urzędów asygnujących zaliczki.

8) O przedłużeniu terminu spłaty poza okres, wskazany w p. 6 niniejszego okólnika, jak również o udzieleniu zaliczki po raz drugi w tym samym roku kalendarzowym lub przed ostateczną spłatą poprzednio wziętej zaliczki, decyduje Ministerstwo Skarbu.

9) Udzielone funkcjonarjuszom zaliczki, jak również sumy, powstałe z ich zwrotu, zapisywane być winny w bieżącym okresie budżetowym (1921) wyłącznie na rachunek sum obrotowych.

Ministerstwo Skarbu przeznaczy na wydawanie zaliczek osobny fundusz ryczałtowy w wysokości 10 procent sum preliminowanych na pobory służbowe funkcjonarjuszów państwowych.

Centralna Kasa Państwowa tudzież Kasy skarbowe obliczają na podstawie sum otwartych kredytów w paragrafach osobowych w dniu 1 maja r. b. dla każdego Ministerstwa i Urzędu 10$^0/_0$-towy fundusz na zaliczki dla funkcjonarjuszów państwowych. Fundusz ten z chwilą podwyższenia kredytów na pobory zwiększać się będzie w tym samym 10$^0/_0$-towym stosunku. Wymienione Kasy prowadzić będą ewidencję funduszów na zaliczki i czuwać, aby ich nie przekroczono. Asygnacje na wypłatę zaliczek wystawiają urzędy dysponujące kredytami dla funkcjonarjuszów w tych urzędach zajętych, nie wyłączając naczelników tych

urzędów, i przesyłają je do właściwej Kasy skarbowej, przyczem asygnacje te winny być sporządzone sposobem zwykłym i zawierać zamiast wskazania par. i poz. budżetowych napis: „Sumy obrotowe — rachunek zaliczek na pobory”. Do asygnacji na zaliczki naczelnikom urzędów II-ej instancji winny być dołączone w oryginale pozwolenia Władz Centralnych, a do wszystkich asygnacyj urzędów I ej instancji — takież pozwolenia Władz II-ej instancji.

Asygnacje zbiorowe wystawiane być mogą tylko w wypadkach wyjątkowych.

Ogólną kontrolę funduszów, przeznaczonych na zaliczki, prowadzić będą Izby Skarbowe, względnie Główny Urząd Kasowy (Centralna Księgowość).

10) Celem ustalenia ogólnej sumy zaliczek, udzielonych w ubiegłych okresach budżetowych, a całkowicie nie spłaconych do dnia 31. XII 1920, jak również ustalenia rat, wpłaconych w bieżącym okresie budżetowym, na umorzenie zaliczek z ubiegłych okresów, wreszcie pozostałości tego rodzaju zaliczek, nie spłaconych do dnia 30 kwietnia r. b., Wydział Rachuby M. R. i D. P. oraz takież Wydziały podległych Ministerstwu urzędów sporządzą imienne wykazy dłużników według załączonego wzoru i prześlą do Głównego Urzędu Kasowego Ministerstwa Skarbu, względnie, o ile dotyczą władz I i II instancji, do właściwych Izb Skarbowych do dnia 15 czerwca r. b.

Odnośny wykaz należy sporządzić według załączonego wzoru № 1.

Przy wpłacaniu do Kas Skarbowych rat na spłatę zaliczek, podjętych zarówno w ubiegłych okresach budżetowych do 31 grudnia 1920 r. jak i bieżącym, należy przesyłać do Kasy, jako deklaracje płatnicze, imienne wykazy podług załączonego wzoru № 2 z osobna na każdy z tych okresów.

Zwraca się uwagę, że sporządzać należy oddzielne wykazy (w 2 ch egzemplarzach) na zwroty zaliczek:

a) podjętych w innej Kasie skarbowej;

b) podjętych w Kasach skarbowych, lub urzędach podatkowych w Małopolsce;

c) przyznanych przez inne Ministerstwo lub Urzędy.

Zwroty zaliczek z ubiegłych okresów funduszu zaliczkowego nie wznawiają, natomiast zwroty zaliczek, podjętych w bieżącym okresie, wznawiają fundusz 10%-towy.

11) Podania o przyznaniu zaliczki należy wnosić w drodze służbowej na imię M. R. i D. P.

Proszę Panów o podanie do wiadomości treści niniejszego okólnika wszystkim funkcjonarjuszom M. R. i D. P.

Warszawa, dnia 27 maja 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:

Raczyński

Dyrektor Departamentu Ogólnego:

Ubysz

Wzór № 1 do Okólnika № 303.

W Y K A Z

zaliczek na pensje, niespłaconych do dnia 31.XII 1920 r.

L. porządkowa	Ministerstwo, Urząd	Imię i nazwisko	Charakter służb.	Data i № asygnacji	Pozostałość na 31.XII 20 niespł. zaliczek wypłac.		Wypłacono i na poczet rubr. 5 i zarachowano								Razem wypłacono		Pozostało do spłacenia na 1.V 1921 r.		Uwagi:
							Styczeń 1921		Luty 1921		Marzec 1921		Kwiec. 1921						
					Z rach. sum obrotowych	Z sum budżetowych	Na sumy obrotowe	Na dochód M. S. Dz. V § 11	Na sumy obrotowe	Na dochód M. S. Dz. V § 11	Na sumy obrotowe	Na dochód M. S. Dz. V § 11	Na sumy obrotowe	Na dochód M. S. Dz. V § 11	obr.	budż.	obr.	budż.	Nazwa kasy, do której wpłacono raty i № dz. przychod.

Wzór № 2 do okólnika 303.

MINISTERSTWO .... URZĄD Do asygn. №..........

W Y K A Z

zaliczek

rat potrąconych na umorzenie, na pobory funkcjonarjuszów państwowych, wypłaconych w okresie .... za miesiąc .... 192 r.

L. porządkowa	Z jakiej kasy wypłacono zaliczkę	Urząd, który asygnował zaliczkę	Nr. i data asygn., za którą wypłac. zaliczkę	Z jakich sum wypłac. zaliczkę	Nazwisko i imię funkcjonarjusza	Stanowisko służbowe	Wysokość potrąconej raty	Która rata	Adnotacje Kasy Skarbowej o zapisaniu na przychód potrąconych sum (Data i poz. Dziennika przychodowego)

OKÓLNIK № 304

do pp. Wojewodów Białostockiego, Kieleckiego, Lubelskiego, Łódzkiego, Nowogródzkiego, Poleskiego, Wołyńskiego, Warszawskiego, Dyrektora Departamentu Weterynarji, Naczelników Wydziałów Departamentu Weterynarji, Naczelnego Komisarza do walki z księgosuszem i Naczelnika Kancelarji Głównej

w przedmiocie

zawierania umów z pracownikami kontraktowymi do walki z księgosuszem.

W ślad za okólnikiem № 283 zarządzam dodatkowo:

I) Kontraktowanie funkcjonarjuszów do walki z księgosuszem przeprowadzać będą począwszy od dnia 10 maja 1921 roku urzędy wojewódzkie, do których wpływają podania o przyjęciu po poprzedniem zasięgnięciu opinji Naczelnego Komisarza do walki z księgosuszem.

II) Przy zawieraniu umowy należy przyznawać kontrahentom wynagrodzenia w wysokości:

1) doświadczeńszym lekarzom weterynaryjnym, obznajmionym z przepisami sanitarno-weterynaryjnymi i z tępieniem księgosuszu, — według VII stopnia służbowego urzędników państwowych;

2) młodszym lekarzom weterynaryjnym lub tym, którzy jeszcze nie brali udziału w akcji tępienia księgosuszu według VIII stopnia służbowego urzędników państwowych;

3) studentom weterynarji lub rolnictwa według IX stopnia służbowego urzędników państwowych, przyczem nowo zakontraktowanym studentom nie będzie nadal w umowie przyznawane prawo do korzystania ze stypendjów na dalsze studja;

4) felczerom weterynaryjnym (t. j. sanitarjuszom, którzy ukończyli szkoły felczersko-weterynaryjne) według XI stopnia służbowego urzędników państwowych;

5) sanitarjuszom i felczerom weterynaryjnym (t. j. takim, którzy ukończyli tylko kursa weterynaryjno-wojskowe)—według XII stopnia służbowego urzędników państwowych.

Wszystkim kontraktowym funkcjonarjuszom do walki z księgosuszem należą się nadto djety, przywiązane do stopnia służbowego, któremu odpowiada ich wynagrodzenie, dodatek księgosuszowy oraz zwrot kosztów podróży z miejsca zamieszkania kontrahenta do miejsca siedziby służbowej i z powrotem, tudzież zwrot rzeczywistych kosztów podróży służbowych.

III) Kontrakty z pracownikami, którym przyznano wynagrodzenie do VIII st. sł. włącznie, podpisuje Wojewoda. Oryginał umowy, zawartej z kontrahentem, oraz jeden odpis przesłać należy do Wydziału Osobowego Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych. Drugi odpis pozostaje w aktach Urzędu Wojewódzkiego.

IV) Kontrakty zawierane z lekarzami weterynaryjnymi, przyjętymi z poborami VII stopnia służbowego, winny być w 2 egzemplarzach, podpisanych przez kontrahenta, wraz z jednym odpisem, przedkładane Ministerstwu Rolnictwa i D. P. do przyjęcia i podpisania. Jeden oryginał po podpisaniu go w Ministerstwie przesyła się do Wojewody celem doręczenia kontrahentowi. Przed otrzymaniem podpisanego przez Ministra oryginału żadne pobory nie mogą być wypłacane.

V. Rewizje dawniej zawartych kontraktów przeprowadzać będą Urzędy Wojewódzkie na zasadach okólnika № 283 z dnia 15 marca b. r. W. Os. 2449, wyznaczając nowy wymiar wynagrodzenia według przyznanego kontrahentom przedtem stopnia służbowego po uprzedniem zbadaniu, czy kontrahent zasługuje na ewentualną podwyżkę poborów i czy zachodzi potrzeba zatrzymania go nadal w służbie.

VI. Wszystkie pobory (od dnia faktycznego objęcia służby przez kontrahenta) i wszelkie rachunki wypłaca z funduszów księgosuszowych Urząd Wojewódzki, na którego obszarze kontrahent jest zajęty.

W razie oddelegowania kontrahenta na obszar innego Województwa należy bezzwłocznie zawiadomić dany Urząd Wojewódzki, jakie pobory kontrahent pobrał lub jakie mu się jeszcze należą i przesłać odpis umowy.

Bez takiego zawiadomienia nie należy kontrahentom żadnych poborów wypłacać, ani udzielać na rachunek poborów i kosztów podróży.

VII. Zwolnienia na własną prośbę kontrahenta z terminem 2 tygodniowego wypowiedzenia przed 1 dniem każdego miesiąca przeprowadza Urząd Wojewódzki, zawiadamiając o tem Naczelnego Komisarza do walki z księgosuszem i Wydział Osobowy M. R. i D. P. o dniu zwolnienia.

Zwolnienie z innych powodów może nastąpić również za 2 tygodniowym wypowiedzeniem po uprzedniem zasiągnięciu opinji Naczelnego Komisarza do walki z księgosuszem.

Warszawa, dnia 14 maja 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński

OKÓLNIK № 305

do pp. Dyrektorów Departamentów, Naczelników Wydziałów, Naczelników Okręgowych Zarządów Lasów Państwowych i Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu Urzędów

w przedmiocie

pobierania opłat stemplowych.

Przeprowadzona przez delegata Ministerstwa Skarku rewizja opłat stemplowych ujawniła, że postępowanie urzędów państwowych przy pobieraniu wspomnianych opłat w wielu wypadkach sprzeciwia się istniejącym w tej mierze przepisom obowiązującym, wskazanym szczegółowo w okólnikach Ministra Rolnictwa i D. P. № 90 i 205 (Dz. Urz. M. R i D. P. z 1920 r. № 2 i 11), oraz postanowieniom ogólnych przepisów dla specjalnych kas poborowych i specjalnych poborów z dn. 20 marca 1920 r. (Monitor Polski z r. 1920 № 59 do 64 włącznie).

Zwracając uwagę Panów na konieczność ścisłego przestrzegania wymienionych przepisów, w szczególności wyjaśniam:

1) Wszystkie składane Urzędom M. R. i D. P. rachunki i umowy winny być z reguły zaopatrzone w odpowiedniej wysokości marki stemplowe. W razie jeżeli opłata stemplowa stanowi znaczniejszą sumę, strona zainteresowana może ją wnieść bezpośrednio do Kasy Skarbowej, otrzymane zaś pokwitowanie, zastępujące w tym wypadku marki stemplowe, dołączyć do rachunku lub umowy.

2) Kasy urzędów państwowych mogą posiadać pewną ilość marek stemplowych celem odstąpienia ich dostawcom w wypadku, gdyby okazało się, że przedstawione przez nich do opłaty rachunki ostemplowane są na sumę niższą, niż należy, i zatem, w razie braku marek stemplowych w Urzędzie, rachunki te nie mogłyby być opłacone.

3) Znajdujące się w kasie Urzędu marki stemplowe należy wykazywać w raportach kasowych jako gotówkę.

4) Pobierana w gotówce w poszczególnych wypadkach przez urzędy opłata stemplowa jest pozycją dochodową budżetu Ministerstwa Skarbu i jako taka, nie zaś jako przychód, winna figurować w księdze kasowej urzędu, który ją pobrał.

5) Kasy podległych M. R. i D. P. urzędów winny co tydzień przelewać wszystkie swe wpływy do Kas Skarbowych, chyba że wpływy te nie przewyższą w ciągu tygodnia sumy 1000 marek, w którym to wypadku przelew winien być uskuteczniony w następnym tygodniu z tem jednak zastrzeżeniem, że w ostatnim dniu miesiąca kasy przelewają do Kas Skarbowych wszystkie posiadane fundusze, niezależnie od ich wysokości.

6) Marki stemplowe na podaniach i świadectwach urzędowych winny być kasowane w sposób przepisany rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 15 lutego 1919 r. (Dz. Pr. z 1919 r. № 19 poz. 227).

Proszę Panów o podanie treści niniejszego okólnika do wiadomości wszystkich podległych Panom urzędników oraz o roztoczenie szczególnie bacznej kontroli nad ścisłem stosowaniem przepisów, dotyczących pobierania opłat stemplowych, zaś w razie ich przekroczenia o pociąganie winnych do odpowiedzialności w myśl zasad wskazanych w okólniku M. R. i D. P. № 127 (Dz. Urz. M. R. i D. P. z 1920 r. № 6).

Warszawa, dnia 30 maja 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński

Dyrektor Departamentu Ogólnego:
Ubysz

OKÓLNIK № 306

do pp. Naczelników Zarządów Okręgowych Lasów Państwowych, Inspektorów Lasów i Nadleśniczych

w przedmiocie

budowy i utrzymania dróg publicznych.

Drogi, mosty, groble i przeprawy były oddawna w Polsce utrzymywane za pomocą szarwarku, to jest powinności w naturze, przez dostarczanie ludzi i sprzężaju do robót publicznych. Gdy jednak szarwark w naturze okazał się był z biegiem czasu niedostateczny i niedogodny, a prócz tego był również niesprawiedliwy, gdyż obciążał tylko mieszkańców, najbliżej drogi osiadłych, bez względu na to, iż drogi te były budowane dla dobra całego kraju, przyjęto za zasadę ściąganie opłaty pieniężnej, jako ekwiwalentu należnej od mieszkańców powinności szarwarkowej, przeznaczając dochody z tego źródła na budowę i utrzymanie dróg publicznych bitych. Sza-

wark w naturze znacznie zredukowano i przeznaczono na naprawę i ulepszenie dróg miejscowych, nie bitych, utrzymywanych przez gminy, jako też na budowę drugorzędnych dróg szosowych. Utrzymanie mostów na drogach wicynalnych i drugorzędnych traktach szosowych włożono na gminy i właścicieli ziemskich, którzy za przejazd przez większe mosty pobierali opłatę na zasadzie wydanych przez Rząd taryf, pod odpowiedzialnością za nieutrzymywanie mostów w dobrym stanie.

W dniu 19 czerwca 1870 r. (Dz. Pr. t. L. XX str. 243) wydane zostały przepisy o utrzymywaniu dróg ziemskich w guberniach Król. Pol., mocą których dla utrzymywania dróg ziemskich I-go rzędu, czyli gubernjalnych ze znajdującemi się na nich mostami i groblami, tudzież dla dalszego przerabiania dróg gubernjalnych gruntowych na bite, ustanowiona została, zamiast powinności w naturze, stosowanej jeszcze do dróg tych w zakresie dwudniowego szarwarku wiosennego, ogólna w każdej gubernji opłata pieniężna, pod nazwą ziemskiej składki drogowej gubernjalnej. W cytowanym akcie prawodawczym wyraźnie zaznaczono, że wszystkie przedtem wydane postanowienia co do powinności szarwarkowej są uchylone i że szarwarku w naturze więcej już niema.

Dekret Naczelnika Państwa z dnia 7 lutego 1919 r. w przedmiocie tymczasowych przepisów o zarządzie drogami kołowemi (Dz. Pr. z 1919 r. № 14, poz. 149) zaprowadza podział wszystkich dróg kołowych na dwie kategorje: powiatowe i gminne, włączając drogi dawne ziemskie I-go rzędu do kategorji dróg powiatowych. Wzmiankowany dekret stanowi, że ciężar utrzymania dróg bitych powiatowych rozkłada się pomiędzy: adjacentów w stosunku $20^0/_0$ kosztu utrzymania, samorząd powiatowy w stosunku $50^0/_0$ i państwo w stosunku $30^0/_0$.

Sposób utrzymania dróg bitych powiatowych (według nomenklatury dekretu) i mostów, na nich zbudowanych, jest ściśle określony przez dekret. Skarb Państwa przykłada się do utrzymania tych dróg i mostów w podwójnym charakterze: 1) jako podmiot władzy, podmiot prawa publicznego, i 2) jako osoba cywilna (fiscus), będąca podmiotem prawa cywilnego.

Występując w pierwszym charakterze, Skarb ma obowiązek budowy i utrzymania publicznych dróg kołowych i mostów. .

Działając w charakterze osoby cywilnej, Skarb Państwa, jako adjacent, nie ponosi żadnych ciężarów w naturze (wydatek drzewa i innych materjałów budowlanych) po za obowiązkiem uiszczania istniejących opłat drogowych, to jest tak zwanej ziemskiej składki drogowej gubernialnej, oraz opłat, nakładanych nań, jak i na innych właścicieli gruntów lub lasów przez Sejmik powiatowy, odpowiednio do wielkości powierzchni użytkowej ich gruntów. Opłaty te winny być wymierzane na zasadach, przewidzianych przez statuty poszczególnych sejmików o opłatach drogowych od adjacentów, i uiszczane na mocy wezwań płatniczych.

Drugą kategorję dróg kołowych, według nomenklatury dekretu, stanowią drogi gminne. Z literalnego brzmienia art. 4 i 9 dekretu wynika, że do kategorji tej zaliczyć należy dawne drogi powiatowe gruntowe, t. j. nie bite, oraz wszystkie drogi wiejskie i polne, wraz ze znajdującemi się na nich mostami, groblami i szluzami.

Zarząd tych dróg, według dekretu, należy do organów samorządu gminnego, który winien je utrzymywać bądź to z własnych funduszów, bądź z istniejących opłat drogowych. Co do ostatnich, stosownie do przepisów 1870 r., należy rozróżniać dwie kategorje dróg: a) powiatowe, nie bite i b) wiejskie i polne.

Pierwsze utrzymywane być mają za pomocą tak zwanej powinności gminnej, bądź naturalnej, bądź pieniężnej, stosownie do uznania Rady gminnej, która za pośrednictwem Komisji Drogowej określić winna wysokość kosztów utrzymania tych dróg i sporządzić rozkład powinności drogowej gminnej między poszczególne gospodarstwa rolne lub leśne. Przez powinność naturalną rozumieć należy szarwark, nie zaś obowiązek wydawania drzewa i innych materjałów budowlanych.

Co do dróg wiejskich i polnych, oraz mostów na nich, to winny one być utrzymywane kosztem gmin.

Skarb Państwa, jako adjacent, może być pociągany do odbywania szarwarku, o ile szarwark przez właściwe gminy został uchwalony, nie ma zaś obowiązku ponoszenia żadnych innych ciężarów w naturze.

Ogłoszona świeżo ogólna ustawa o budowie i utrzymaniu dróg publicznych w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. Ust. z 1921 r. № 6 — 21 r. p. 32 oraz okólnik Ministra Robót Publicznych — Monitor Polski № 76, 1921 r.) wprowadza nowy podział dróg na cztery kategorje, a mianowicie: 1) drogi państwowe, 2) wojewódzkie, 3) powiatowe i 4) gminne, zaznaczają zarazem, że wszelkie urządzenia, które znajdują się na torze jezdnym lub też obok niego, jak: mosty, tamy, nasypy, rowy i t. p. stanowią przynależność drogi publicznej.

Budowa i utrzymanie dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych przekazane zostały w zasadzie związkom samorządowym, które środki na to czerpać winny z własnych funduszów, bądź też z opłat specjalnych, na ten cel przeznaczonych, a uchwalonych przez związki samorządowe.

Nowa ustawa znosi obowiązek adjacentów utrzymywania dróg państwowych, nakładając go wyłącznie na państwo

Nie przewiduje również ustawa udziału adjacentów w ponoszeniu ciężarów utrzymywania dróg i mostów innych kategoryj w pewnym ustawowo przewidzianym stosunku procentowym, z tem jedynie zastrzeżeniem, że osoby, ciągnące z dróg szczególne korzyści lub też nadmiernie zużywające drogi, jak np. kopalnie, fabryki i inne przedsiębiorstwa, mogą być pociągane przez Ministerstwo Robót Publicznych do udziału w kosztach budowy i utrzymania dróg państwowych, a przez związki samorządowe na rzecz dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych, o ile przedtem nie nastąpi dobrowolna w tym względzie ugoda (art. 23).

Nie uchyla również nowa ustawa szarwarku, dozwalając jednak Radom Gminnym zamieniać szarwark na opłatę pieniężną (art. 28, 29, 30, 31 Ustawy).

Z powyższego wynika, że Skarb Państwa, jako adjacent, zobowiązany jest do ponoszenia ciężarów drogowych, to jest opłat drogowych, lub świadczeń w naturze, na równych zasadach z innemi jednostkami gospodarczemi, na mocy prawomocnych uchwał odnośnych związków samorządowych, z prawem zaskarżenia tych uchwał w ciągu dni 30 od dnia ogłoszenia do wyższej instancji w trybie wskazanym w art. 18 Ustawy.

Polecam pp. Nadleśniczym ścisłe stosowanie zasad, w niniejszym okólniku wyrażonych, pp. zaś Naczelników Okr. Z. L. P. oraz Inspektorów Lasów proszę o baczną w tej mierze kontrolę.

Warszawa, dn. 28 maja 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński

Dyrektor Departamentu Leśnictwa:
J. Miklaszewski

OKÓLNIK № 307

do pp. Wojewodów: Białostockiego, Kieleckiego, Lubelskiego, Łódzkiego i Warszawskiego, Głównego Inspektora, oraz Inspektorów Okręgowych Ochrony Lasów

w przedmiocie

pełnomocnictw przedstawicieli gromad wiejskich.

Z napływających do Głównej Komisji Ochrony Lasów akt spraw, rozpoznawanych w Okręgowych Komisjach Ochrony Lasów, wynika, że niektórzy Inspektorowie Ochrony Lasów, zawiadamiając za pośrednictwem Urzędów Gminnych użytkowników służebności o terminach rozpoznawania spraw, stawiają tym urzędom niewłaściwe żądania o wyborze pełnomocników do prowadzenia spraw gromad wiejskich z pośród Członków Rad Gminnych.

Na żądanie takie, jako nie mające żadnych podstaw prawnych, niektóre Urzędy Gminne odpowiadały zupełnie słusznie — odmownie, gdyż wybór takich pełnomocników nie należy do zakresu działania Rad Gminnych, lecz do zakresu działania zebrania gromadzkiego zainteresowanych w sprawach służebnościowych mieszkańców danej wsi (Zb. Pr. Ces. Ros. t. II wyd. z r. 1892, kontyn. w 1, 1906. 1910, 1912 i 1913 art. 271 p. 10).

Czynność Urzędu Gminnego polega w podobnych wypadkach na podaniu do wiadomości gromady wiejskiej terminu posiedzenia za pośrednictwem miejscowego sołtysa, ktory zwołuje zebranie gromadzkie i to zebranie dokonywa wyboru pełnomocników, o czem spisuje się uchwała, która stanowi właściwe pełnomocnictwo.

Podając powyższe do wiadomości Panów, proszę o przestrzeganie podanych wskazówek, w celu uniknięcia niewłaściwych na prawie nieopartych wymagań stawianych Urzędom Gminnym.

Warszawa, dnia 28 maja 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński

Dyrektor Departamentu Leśnictwa:
J. Miklaszewski

RUCH SŁUŻBOWY.

Na podstawie art. 10 „Tymczasowych przepisów służbowych dla urzędników państwowych" zamianowani zostali:

p. o. leśniczego w leśnictwie Studzianna Włodzimierz Zagrodzki — nadleśniczym w Nadleśnictwie Hrubieszów Zarządu Okręgowego Lasów Państwowych w Radomiu od dnia 1 maja 1921 r.;

p. o. referenta Zygmunt Niedźwiedzki — starszym referentem w Zarządzie Okręgowym Lasów Państwowych w Radomiu od dnia 1 czerwca 1921 r.;

p. o. referenta rolniczego Bolesław Berezowski — referentem rolniczym w starostwie w Puławach od dnia 1 czerwca 1921 r.;

p. o. starszego referenta Józef Lec-Zapartowicz — starszym referentem w Wydziale Wytwórczości Roślinnej Departamentu Rolnictwa od dnia 1 czerwca 1921 r.;

p. o. referenta w Zarządzie Okręgowym Lasów Państwowych w Warszawie Michał Smorczewski — inspektorem lasów w Zarządzie Okręgowym Lasów Państwowych w Siedlcach od dnia 1 czerwca 1921 r.

Tłoczono w Drukarni Państwowej
z polecenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych. № 14072

Cena mk. 64.